

स्वाध्यायप्रकाशः ।

तत्त्वादिविचारप्रतिबद्धैकसप्ततिद्वारसंग्राहकं वृत्तद्वयमिदं—“तत्त्वं ज्ञानां गते धर्मेन्द्रियं मदद विषयाऽद्रव्यं संभोगं
योगाः १०, संज्ञा ११ दिक् १२ संयम १३ इदं १४ व्रत १५ विहृति १६ वचो १७ भावना १८ स्वर्ग १९ लेख्याः २०। पर्याप्ति २१
प्राण २२ योनि २३ स्वर २४ मरण २५ समुद्रात २६ चर्या २७ हृदाद्या २८, दाना २९ वस्था ३० वधा ३१ घश्रुत ३२ नय ३३ विनया ३४
ऽऽकार ३५ गर्भ ३६ क्षुदाद्याः ३७ ॥१॥ वस्त्रं ३८ स्त्री ३९ शस्त्रं ४० मिथ्या ४१ गुल् ४२ तनय ४३ गुण ४४ ध्यान ४५ षट्स्थान ४६ कामा-
४७ वैयावृत्यो ४८ पसर्गा ४९ स्तुण ५० चरण ५१ लिपि ५२ ब्रह्म ५३ कर्मा ५४ ऋद्ध ५५ भाषाः ५६। शय्या ५७ मानादि ५८ सा-
मायिक ५९ करण ६० तमस्काय ६१ कल्पा ६२ कर्क ६३ लोका ६४, निर्ग्रथ ६५ क्षेत्र ६६ कल्पद्रुम ६७ कण ६८ गतयो ६९ मुण्ड ७०
भावश्च ७१ चित्याः ॥२॥

अत्र च तत्त्वादीनि अर्थपदानि यथा निर्दिष्टानि तथा प्रायः पूर्वाचार्यगाथाभिः किञ्चिद् विव्रियते, तत्र तत्त्वानि जीवादीनि
व, तानि च प्राग्व्याख्यातानि १ (पृष्ठ २५२)

२ ज्ञानानि-मत्यादीनि ५, मइसुयओहीमणकेवलाणि नाणाणि तेसिमे भेया । अट्ठावीसं चउदस चउदस दुब्बेगमेगं च ॥१॥ मणनयण विणा इंदियचउकगे वंजणुगहचउकं । अत्थुगहईहावायधारणा छसुवि पत्तेयं ॥२॥ २४ । वंजण पुग्गलगहणं विसयबला होइ अत्थओ गहणं । ईहा तक्कोऽवाओ अ निच्छओ धारणा सरणं ॥३॥ उग्गह इकं समयं ईहावाया सुहुत्तमद्धं तु । कालमसंखं संखं च धारणा होइ नायव्वा ॥४॥ अर्थाविग्रहः समयमेकं, व्यंजनावग्रहस्त्वंतमुहूर्त्तमानः । इय अट्ठावीसभेयं मइनाणं अहव ते उ पत्तेयं । बहुअबहुमाइहिं बारसहि इमेहि गुणियव्वा ॥५॥ जं बहु? बहुविह? खिप्पा? निस्सिय? निच्छिय? धुवंद विभिन्नाओ । पुणरुगगहादओ ता तं छत्तीसत्तिसयभेयं ॥६॥ नाणासइसमूहं बहं पिहुं मुणइ भिन्नजाईयं । बहुविहमोगभेयं इक्किं निद्धमहुराई ॥७॥ खिप्पमचिरेण तं चिय सरूवओ तं अणिस्सियमलिंगं । निच्छियमसंसयं जं धुवमच्चंतं न य कयाइ ॥८॥

३ अंगानि-आचारांगादीनि एकादश द्वादशं च चतुर्दश पूर्वाणि, यथा-आयारो? सूयगडं? ठाणं? समवाय? भगवई अंगं ५ । नायाधम्मकहाओ? उवासगदसा उ सत्तमयं? ॥९॥ अंतगडदसाउ? अणुत्तरोववाइयदसाउ नवमंगं ९ । पण्हावागरणंगं? ० एगादसमं विवागसुयं? ॥१०॥ पढमं आयारंगं अट्ठारसपयसहस्सपरिमाणं । एवं सेसंगाणिवि दुगुणादुगुणप्पमाणाहं ॥११॥ उप्पाए पयकोडी? अग्गेणीयंमि छन्नवइ लक्खार । विरियंमि सयरिलक्खार सट्ठी पुण अत्थिनत्थिमि? ॥१२॥ इगपयऊणा कोडी नाणपवायंमि होइ पुव्वंमि ५ । एगा पयाण कोडी छच्च सया सच्चवायंमि? ॥१३॥ छव्वीसं कोडीओ आयपवायंमि होइ पयसंत्वा ७ । कम्मप्पवायकोडी असीइलक्खेहिं अब्भहिआट ॥१४॥ तुलसीइ सयसहस्सा पच्चक्खाणंमि वन्निया पुव्वे? । विज्जा-पवायपुव्वे पयकोडी दससहस्सजुआ? ० ॥१५॥ छव्वीसं कोडीओ पयाण पुव्वे अवंज्ञनामंमि? । पयकोडी छप्पनलक्ख पाणा-

वायंमि पुव्वंमि१२ ॥१६॥ किरियविसाले नवकोडि१३ बिंदुसारंमि अद्धतेरस उ१४ । पयमिह विमत्तिअंतं अत्थसमत्तीह वा नेयं ॥१७॥ दस१ चउदस२ अठ य३ बारसेव४ बारस५ दुवे य६ वत्थूणि । सोलस७ तीसा८ वीसा९ पन्नरस१० अणुप्पवायंमि॥१८॥ बारस एक्कारसमे११ बारसमे तेरसेव वत्थूणि१२ । तीसा पुण तेरसमे१३ चउदसमे पन्नवीसा उ१४ ॥१९॥ चत्तारि१ दुवालस२ अठ चेव३ दस चेव४ चूलवत्थूणि । आइल्लाण चउहं सेसाणं चूलिया नत्थि ॥२०॥ उवइअ१ रायपसेणिय२ जीवाभिगमो३ तहय पन्नवणा ४ । पन्नत्तीओ सूरस्स२ जंबुदीवस्स६ चंदस्स७ । २१॥ कप्पिय८ कप्पवडंसय९ पुप्फिय१० तह पुप्फचूलिया११ तह य । वन्हीदसा य एए१२ बारस उ उवंगया हुंति॥२२॥ (२७) यद्वा-अंगान्यष्टौ- 'सीस१ उरो२ यर३ पिट्ठी४ दो बाहू६ ऊरुया८ य अठंगा । अंगुलिमाइ उवंगा अंगोवंगाइ सेसाइ ॥२३॥

४ धर्मः-दाणं सीलं च तवो भावो य चउव्विहो हवइ धम्मो । दुविहो सुए चरित्ते जइगिहिमेओ व दसहा वा ॥ २४ ॥ खंती य१ मइव२ ज्व३ सुत्ती४ तव५ संजमे य६ बोद्धव्वो । सच्च७ सोयं८ आकिंचणं च९ धंभं च१० जइधम्मो ॥२५॥ अहवा धम्मो गामे१ नगरे२ रठे । अ३ तहय पासंडी४ । कुल५ गण६ संघ७ सुएडवि य८ चरित्त९ तह अत्थिमाये य१० ॥२६॥ द्वारं ४ ।

५ इन्द्रियाणि-पण इदिय सोयाइ दव्वे निव्वत्ति तहय उवगरणं । आगारो निव्वत्ती वज्झा चित्ता इमा अंतो ॥२७॥ पुप्फं कलंबुआए१ धणमसूरा२ ऽतिमुत्तचंदो३ य । होइ खुरप्पे ४ नाणागिई य५ सोइदियाईणं ॥२८॥ विसयगगहणसमत्थं उवगरणं इदियंतरं तंपि । जं नेह तदुवधाए गिण्हइ निव्वत्तिभावेडवि ॥२९॥ इदियंतरं तंपि तदपींद्रियांतरं-द्रव्येन्द्रियद्वितीय-

भेदः, भावेन्द्रियमाह-लक्ष्मणयोगा भाविदियं तु लक्ष्मिजो खओवसमो । होइ तदावरणं तल्लामे चैव सैसंपि ॥३०॥ शेषमपि-
द्रव्येन्द्रियं, तल्लाम एव-लब्धिप्राप्तावेव भवतीति, उपयोगमाह-जो सविसयवावारो सो उवओगो सचेव कालंमि । एगेण वेइ
तम्हा उवओगेमिदिओ सव्वो ॥३१॥ द्वीन्द्रियादिभेदस्तर्हि कथमित्याह-एगिंदियाइभेया पडुच्च सैसिंदियाइ जीयाणं । अहवा
पडुच्च लक्ष्मिदियंपि पंचिंदिया सव्वे ॥३२॥ कुतः सर्वे पञ्चेन्द्रिया इत्याह-(जं किर बउलाईणं दीसइ सैसिंदिओवलंभोऽवि । ते नत्थि
तदावरणकुखओवसमसंभवो तेसिं) । पंचिंदिओव बउलो नरोव्व सव्वविसओवलंभाओ । तहवि न भणइ पंचिंदियत्ति दंवि-
दियाभावा ॥३३॥ सुत्तोचिं कुंमनिव्वत्तिसत्तिजुत्तोत्ति जह स घडकारो । लक्ष्मिंदियेण पंचिंदिओ तहा वज्झरहिओऽवि ॥३४॥
अंगुल जोअणलक्खो सयहिय नवबारसुक्कसो विसओ । चक्खू? तिय? सोआणं? अंगुलअस्संखभाणिअरो ॥३५॥ भास्सरद्रव्यं
त्वाश्रिता बहुतरमपि, पणसयसत्ततीसा चउतीससहस्स लक्ख इगवीसा । पुक्खरदीवडूनरा पुव्वेणऽवरेण पिच्छंति ॥३६॥ ५ ॥

६ मदाः ८-जाइ? कुल? रुव? बल? सुय? तव? लामिस्सरिय ७-८ अट्टमयमत्तो ६ ॥

७ विषयाः ५-फरिस? रस? गंध? रूवा? सदो? चिय पंच विसया उ ॥३७॥ ७ ॥

८ द्रव्याणि ६-धम्ममाधम्मागासद्धपुग्गला पंच अजियदन्वाणि । छट्ठं तु जीवदन्वं पणऽत्थिकाया विणा कालं ॥३८॥
पुग्गलवज्जममुत्ताणि जीवपुग्गल विणा उ अचलाणि । जीवं विणा अक्कताणि हुंति अच्चेयताणि तहा ॥३९॥ छव्विहभावे जीवा पुग्गल
परिणामिए उदइए य । सेसाणि पारिणामिइ सेस सरूवं तु नवतत्ते ॥४०॥ द्वारं ८ ॥

९-संभोगः द्वादशप्रकारः-सम्-एकीभूय समानसामाचारीणां साधूनां भोजनं संभोगः, स च द्वादशधा-उवहि१ सुय२ भक्तपाणे३, अंजलीपगहे इय ४ । दायणा य५ निष्काए य६, अबुष्टहाणिचि यावरे७ ॥४१॥ किङ्कर्मस्स य करणे८, वेयावच्चकरणे इय ९ । समोसरणं१० संनिसिज्जा य११ कहाए य पबंधणा१२ ॥४२॥ तत्रोपधिः-वस्त्रपात्रादिस्तं संभोगिकः संभोगिकेन सहोद्गमादिदोषैर्विशुद्धं गृह्णन् शुद्धः, अशुद्धं गृह्णन् विसंभोगिकेन पार्श्वस्थादिना संयत्या वा सार्द्धं शुद्धमशुद्धं वा निष्कारणं च गृह्णन् प्रेरितः प्रतिपन्नप्रायश्चित्तो वारत्रयं संभोगार्हः, तुर्यवेलायां प्रायश्चित्तं प्रतिपद्यमानोऽपि विसंभोग्यः १ तथा श्रुतस्य संभोगिकः श्रुतसंभोगिकः, संभोगिकस्य विसंभोगिकस्य वोपसंपन्नस्य वाचनादीन् कुर्वन् शुद्धः, तथैवाविधिनोपसंपन्नस्यानुपसंपन्नस्य पार्श्वस्थादेः स्त्रिया वा वाचनादीन् कुर्वन् वेलान्नयस्योपरि विसंभोग्यः २ तथा भक्तपाने उपधिवद् ज्ञेयं ३ 'अंजलिपगहे इय' चि मनोज्ञानाममनोज्ञानां वा संविद्यानां वंदनकं-प्रणमनमंजलिप्रग्रहः-नमः क्षमाश्रमणेभ्य इति भणनं, आलोचनासूत्रार्थनिमित्तं निषद्याकरणं च कुर्वन् शुद्धः, पार्श्वस्थादेस्तथैवासंभोग्यः ४ 'दायणा यत्ति' मनोज्ञो मनोज्ञाय वस्त्रादिभिः शिष्यगणोपग्रहासामर्थ्यं मनोज्ञोऽभनोज्ञाय वा शिष्यगणं ददन् शुद्धः, निष्कारममनोज्ञादेर्यच्छंस्तथैवासंभोग्यः ५ 'निकायण' चि निष्काचनं-निमन्त्रणं शय्योपध्याहारैः शिष्यगणप्रदानेन स्वाध्यायेन च निमंत्रयंस्तथैव संभोग्यासंभोग्यः ६ 'अब्भुट्टाणि' चि तथाऽभ्युत्थानं-आमनत्यागरूपं विश्रामणादिकं च यथाऽऽगमं कुर्वन् शुद्धः, पार्श्वस्थादेस्तु असंभोग्यः ७ तथा कृतिकर्म-वन्दनकं, तद्विधिना कुर्वन् शुद्धः, इतरथा तथैवासंभोग्यः, तत्र चायं विधिः-यः साधुग्लानत्वेन उत्थानादि कर्तुमशक्तः स सूत्रमेवाऽस्त्वलितादिगुणोपेतमुच्चारयति, एवमावर्त्तशिरोनमनादि

यच्छक्नोति तत्करोति, एवं चाशठप्रवृत्तेर्वन्दनकविधिरिति ८ तथा वैयावृत्यकरणे-आहारोपध्यादिदानसमाधिमात्रकाद्यर्पणाधिकर-
णोपशमनसहायदानैरुपष्टंभकरणे तथैव संभोगसंभोगौ भवतः ९ (ग्रं० ८२००) तथा समवसरणे-जिनस्नपनथयात्रादौ बहु-
साधुसमवाये आकुट्टयाऽनाभोगेन वाऽनाभाव्यं सचित्तं शिष्यमचित्तं वस्त्रादि गृहीतमनर्प्यन्नसंभोग्यः १० तथा निषद्या-आसन-
विशेषः, तत्रस्थः आचार्यः तत्रस्थेन सांभोगिकाचार्येण सह श्रुतपरिवर्त्तनं कुर्वन् शुद्धः, अमनोज्ञपार्श्वस्थादिभिः साध्वीगृहस्थैश्च सह
तथैवासंभोग्यः, अक्षनिषद्यां वा विनाऽनुयोगं कुर्वन् शृण्वंश्च निषद्यायां वोपविष्टः सूत्रार्थौ पृच्छन्नतीचारान् वाऽऽलोकयंश्च इति ११
'कहाए य पवंधणे'ति कथा वादादिका पंचधा, तत्र मतमभ्युपगम्य पंचावयवेन वा वाक्येन यत् समर्थनं स वादः १,
परस्परं छलजातिनिग्रहस्थानपरो जल्पः २ यत्रैकस्य पक्षपरिग्रहोऽस्ति नापरस्य सा दूषणमात्रप्रवृत्ता वितंडा ३, तथा प्रकीर्णककथा
चतुर्थी, सा चोत्सर्गकथा द्रव्यास्तिकनयकथा वा ४ तथा निश्चयकथा पंचमी सा चापवादकथा तथा पर्यायास्तिकनयकथा चेति ५,
तत्राद्यास्तिस्रः कथाः श्रमणीभिः सह कुर्वन्नसंभोग्य, विस्तरार्थस्तु निशीथपंचमोद्देशकाद्वसेयः १२ । द्वारं ९ ॥

१० योगाः १५ सच्चं १ मोसं २ मीसं ३ असच्चमोसं ४ मणं तह चई य ८ । ओराल ९ विउन्वा १० हार ११ मीस १४ कम्महग १५
मिइयोगा ॥४३॥" द्वारं १० ॥

११ संज्ञाः ३-१०-१५ । सन्नाउ तिन्नि पढमित्थ दीहकालोवएसियानाम १ । तह हेउवाय २ दिट्ठीवायुवएसा ३ तदिय-
राओ ॥४४॥ एयं करेमि एयं कयं मह इममहं करिस्सामि । सो दीहकालसन्नी जोइइ तिकालसन्नधरो ॥४५॥ जे पुण संचित्तेउं

इडाणिष्ठेसु विसयवत्थसु । वत्तन्ति नियत्तन्ति य सदेहपरिपालणाहेउं ॥४६॥ पाएण संपएच्चिय कालंमि नयावि दीहकालंमि । ते हेउ-
वायसन्नी निच्चेडा हन्ति उ असन्नी ॥४७॥ सम्मदिट्ठी सन्नी संते नाणे खओवसमिए य । अससन्नी मिच्छत्तम्मि दिट्ठीवा ओवएसेणं
॥४८॥ आहारं भयं परिणहं मेहुणं तह कोहं माणं माया य ७ । लोभोउ हं लोगसन्नां ० दसमेया सव्वजीवाणं ॥४९॥
आहारं भयं परिणहं मेहुणं सुहं दुक्खं मोहं वितिगच्छाउ । तह कोहं माणं १० मायां ११ लोहे १२ सोगे य १३
धम्मो १४ वे १५ ॥५०॥ द्वारं ११ ॥

१२ दिग् २-५-३-७ साहुस्स दिसाबंधो आयरिओवज्झायरूवओ दुविहो । तइओ य साहुणीए पवत्तिणीरूवओ
अहिओ ॥५१॥ नामं १ ठवणा २ दविए ३ खित्तदिसा ४ तावखित्तं ५ पन्नवणं ६ सत्तमिआ भावदिसा ७ साहुअट्टारसविहा उ ॥५२॥
नामस्थापने सुगमे, द्रव्यदिक्कु इयं-तेरसपएसियं खलु तावहएसुं भवे पएसेसुं । जं दब्धं ओगाढं जहन्नगं तं दसदिसागं ॥५३॥
क्षेत्रादिगियं-अट्टपएसो रुयगो तिरियं लोगस्स मज्झयारंमि । एस पमवो दिसाणं एसेव भवे अणुदिसाणं ॥५४॥ दुपएसा य दुरुत्तर
एगपएसा अणुत्तरा चेव । चउरो चउरो य दिसा चउराइ अणुत्तरा दुन्नि ॥५५॥ सगड्डिसंठियाओ महादिसाओ हवंति चत्तारि ।
सुत्तावलीय चउरो दो चेव हवंति रुयगनिमा ॥५६॥ इंदं १ जेई २ जम्मा ३ य नेरई ४ वारुणी ५ य वायव्वा ६ । सोमा ७ ईसाणाट-
विय विमला ९ य तमा १० य बोद्धव्वा ॥५७॥ जेसिं जत्तो खरो उदेइ तेसिं तई हवइ पुव्वा । तावक्खित्तदिसाओ पयाहिणं से-
सियाओ सिं ॥५८॥ पन्नवगो जयभिमुहो सा पुव्वा सेसिया पयाहिणओ । तस्सेवणुगंतव्वा अग्गेयाई दिसा नियमा ॥५९॥ पुहवि १-

जल२ जलण३ वाळ४ मूला५ खंघ६ ग्ग७ पोरबीया य ८ । वि२ ति१० चउ११ पंचिदियति१२ नारय१३ देवसंवाया१४ ॥६०॥ संमुच्छिम१५ कंमा१६ कम्मभुमगनरा१७ तहंतहीवा१८ । भावदिसा दिस्सइ जं संसारी निययमेयाहिं ॥६१॥ द्वारं १२ ॥

१३ संयमः ५-१७-१-७ । सामाहयंति पढमं छेओवट्ठावणं भवे बीयं । परिहारविसुद्धी३ सुहुमसंपरायं४ अहक्खायं५ ॥६२॥ सावज्जोगविरइत्ति तत्थ सामाहयं दुहा तं च । इत्तरमावकहंतिय पढमं पढमंतिमज्जिणं ॥ ६३ ॥ तित्थेसु अणारोविय-
वयस्स सेहस्स थोवकालीयं । सेसाणमावकहियं तित्थेसु विदेहयाणं च(१)॥६४॥ परियायस्स य छेओ जत्थोवट्ठावणा वएसुं च ।
छेओवट्ठावणमिह तमणइयारेयरं दुविहं ॥६५॥ सेहस्स निरइयारं तित्थंतरसंकमे य तं हुआ । मूलगुणवाइणो साइयारभुभयं च ठिय-
कप्पे (२) ॥६६॥ गिम्हसिसिस्वासासुं चउत्थयाई उ दादसंतो य । परिहारियाण उ तवो जहच्चमज्झुकसो कमसो ॥६७॥ पारणगे
आयामं पंचसुडगहो दोसुडभिग्गहो भिक्खे । अणुपरिहारिकप्पट्ठियाण निच्चपि आयामं ॥६८॥ एवं छम्मासतवं चरिउं परिहारिया
अणुचरंति । अणुचरणे परिहारियपयट्ठिए जाव छम्मासा ॥६९॥ कप्पट्ठियावि एवं छम्मासतवं करेइ सेसा उ । अणुपरिहारियभावं
वयंति कप्पट्ठिगत्तं च ॥७०॥ इय अट्ठारसमासो परिहारतवो य तं तु पडिवज्जे । जंमेण तीसवरिसो परियाएणं च गुणवीसो ॥७१॥
कप्पसमचीइ तयं जिणकप्पं वा उविति गच्छं वा । पडिवज्जमाणगा पुण जिणस्सगासे पवजंति ॥७२॥ जिणयासयवन्नस्स व पासे
तं पुरिमंपच्छिमाणेव । होइ जिणणं तित्थे परिहारविमुद्धिचरणंति (३) ॥७३॥ लोभाणुं वेयंतो जो खलु उवसामओ व खमओ
वा । सो सुहुमसंपराओ अहक्खाया ऊणओ किंचि ॥७४॥ अकसायमहक्खायं चरणं छउमत्थकेवलीणं च । उवसंतबीणमोहे स-

जोगिज्जोगिम्मि तं कमसो (४-५) ॥७५॥ पंचासवरेमणं५ पंचिदियनिगहो१० कसायजओ १४। दंडत्तियस्स विरई सतरसहा संजमो होइ ॥७६॥ भू १ आउ२ तेउ३ वाऊ४ वणस्सइ५ बिदति७ चउ८ पर्णिदि९ अज्जीवे१०। पेहो११ पेह १२ पमज्जण१३ परिट्ठवण१४ मणो१५वई१६ काये १७ ॥ द्वारं १३ ॥

१४-ऋद्धयः-समयभाषया लब्धयः २८-आमोसहि१ विण्णोसहि२ खेलोसहि३ जल्लओसही चेव ४। सव्वोसहि५ संभिन्ने६ ओही७ रिउ८ विउलमइलद्धी९ ॥७८॥ चारण१० आसीवीसा११ केवलि१२ गणधारिणो य१३ पुव्वधरा१४। अरहंत १५ चक्कवट्ठी१६ बलदेवो१७ वासुदेवाय१८ ॥७९॥ खीरमहुसप्पिआसव१९ कोट्टयबुद्धी२० पयाणुमारी य २१। तह बीयबुद्धि २२ तेयग२३ आहारग२४ सीयलेसा य२५ ॥८०॥ वेउव्विदेहलद्धी२६ अक्खीणमहाणसी२७ पुलाया य२८। परिणामतवव-
सेणं एमाई हुंति लद्धीओ ॥८१॥ संफरिसणमामोसो मुत्तपुरीसाण विप्पुसो वावि। अन्ने विडत्ति विट्ठा भासंति पइत्ति पासवणं ॥८२॥ अन्ने य बहू जेसिं सव्वेडवि य जेसि सुरहिणोऽवयवा। रोगोवसमणममत्था ते हुंति तओसहिं पत्ता ॥८३॥ जो सुणइ मव्वओ सुणइ सव्वविसए य सव्वसोएहिं। सुणइ बहुए व सदे भिन्ने संभिन्नसोओ सो ॥८४॥ रिउ सामणं तम्मत्तगाहिणी रिउमई मणो-
नाणं। पायं विसेसविमुहं घडमिच्चं चित्तिं सुणई ॥८५॥ विउलं वत्थुविसेसणनाणं तग्गाहिणी मई विउला। चित्तियमणुसरइ घडं पसंगओ पज्जवसएहिं ॥८६॥ अइसयचरणसमत्था जंधाविज्जाहिं चारणा मुणओ। जंधाहिं जाइ पढमो निस्सं काउं रविकरेवि ॥८७॥ एगुप्पाएण गओ रुअगवरंमी तओ पडिनियत्तो। बीएणं नंदीसरमेइ इहं तइयएण पुणो ॥८८॥ ऊर्ध्वं-पढमेण पंडगवणं बीओप्पाएण नंदणवणंमि। तइओप्पाएण तओ इह जंधाचारणो एइ ॥८९॥ पढमेण माणुसुत्तरनगं स नंदीसरं तु बीएणं। एइ तओ

तद्वर्णं कथयेद्व्यवदणो भयवं ॥९०॥ पढमेण नंदणवणं वीओप्पाएण पंडगवणंमि । एइ इहं तद्वर्णं जो विजाचारणो होइ ॥९१॥
आसी दढा तगयमहाविसाऽसीविसा दुविहमेया । ते कंमजाइमेएण गेगहा चउगयविगया ॥९२॥ खीरमहुसप्पिसाओवमाणव-
यणा तयासवा हुंति । कोट्टयधन्नसुनिगलसुत्तथा कुट्टबुद्धीया ॥९३॥ जो सुत्तपयेण वहुं सुयमणुधावइ पयाणुसारी सो । जो अत्थ-
पएणऽत्थं अणुसरइ स वीयबुद्धी उ ॥९४॥ समओ जहनंमंतरसुक्कोसेणं तु जाव छम्मासा । आहारसरीराणं उक्कोसेणं नवसहस्सा
॥९५॥ चत्तारि य वाराओ चउदसपुब्बी करेइ आहारं । संसारंमि वसंतो एगभवे दुन्नि वारा उ ॥९६॥ तिथयररिद्धिसंदंसणत्थ-
मत्थोवगहणहेउं वा । संसयवुच्चेयत्थं गमणं जिणपायमूलंमि ॥९७॥ सवणी? मवगयवेयं? परिहार? पुलाय? मय्यमत्तं च ५ ।
चउदसपुन्वि ६ आहारगं? च न कयाइ संहरइ ॥९८॥ अंतमुहुत्तं नरएसु हुंति चत्तारि तिरियमणुएसु । देवेषु अद्धमासो उक्कोस-
विउन्वणाकालो ॥९९॥ अक्खीणमहाणसिया भिक्खं जेणाणियं पुणो तेणं । परिशुत्तं चिय खिज्जइ बहुएहिंवि न उण अन्नोहिं
॥१००॥ भवसिद्धियपुरिसाणं एयाओ हुंति सव्वलद्धीओ । भवसिद्धियमहिलाणवि जत्तिय जायंति तं वोच्छं ॥१०१॥ अरिहंत?
चक्कि? केसव? बल? संभिन्ने य? चारणे ६ पुब्बा? । गणधर? पुलाय? आहारगं च? नहु लद्धि महिलाणं ॥१०२॥ अभविय-
पुरिसाणं पुण दस पुब्बिह्हाओ केवलित्तं च । उज्जुमई विउलमई तेरस एयाओ नहु हुंति ॥१०३॥ द्वारं १४॥

१५ व्रतानि-महाव्रतानि ५, अग्रे व्याख्यास्यंते, गृहिव्रतानि १२, पाणिवह १ सुसावाये २ अदत्त ३ मेहुण ४ परिगह ५ चैव ।
दिसि ६ भोग ७ दंड ८ समइ ९ देस १० तह पोसह ११ विभागे १२ ॥१०४॥

१६ विहृतिः-विहारः, गीयत्थो य विहारो वीओ गीअत्थमीसिओ भणिओ । एत्तो तइअविहारो नाणुकाओ जिणवरेहिं

॥१०॥ यद्वा-“पडिमापडिवन्नाणं एगाहं पंच हुंतिऽहालंदे । जिणसुद्धाणं मासो निक्कारणओ उ थेराणं ॥१०६॥ द्वारं १६ ॥

१७ वचो-वचनं, तत् षोडशधा-कालतियं३ वयणतियं३ लिंगतियं३ तह परोक्ख१० पच्चक्खं ११ ! उवणयऽवणयच-
उक्कं१५ अज्झत्थं चैव सोलसमं१६ ॥१०७॥ द्वारं १७ ॥

१८ भावना-अनित्यताद्याः प्रागुक्ताः, महाव्रतभावना तु २५-इरियासमिह सया जये१ उवेह भुंजिज व पाणभोयणं २ ।
आयाणनिक्खेवदुगुल्लसंजये३, समाहिह संजमए४ मणोवई५ ॥१०८॥ अहस्समच्चै१ अणुवीहभासए२, जे कोह३ लोह४ भयमेव५
वज्जए । सदीहरायं समुपेहिआ सिया, सुणी हु मोसं परिवज्जए सया ॥१०९॥ सयमेव य उग्गहजायणे घडे, महं निसम्म२ स-
इऽभिक्खउग्गहं३ । अणुन्नविय भुंजिय पाणभोयणं४, जाइत्ता साहम्मियाण उग्गहं५ (३) ॥११०॥ आहारगुत्ते१ अविभूसियप्पार,
इत्थि न निज्झाइ३ न संथविजा४ । बुद्धे सुणी खुड्डकहं न कुज्जा५, धम्ममाणुपेही संघए बंभचेरं(४) ॥१११॥ जे सह१ रुवे२ रस३
गंध४ मागए, फासे५ य संपप्प मणुत्तपावए । गेहिं पओसं न करेज्ज पंडिए, से होइ दंते विरए अकिंचणे (५) ॥११२॥
अग्रशस्ताश्च२५-कंदप्प१ देवकिन्विस२ अभियोगा३ आसुरी य ४ सम्मोहा५ । एसा हु अप्परात्था पंचविहा भावणा तत्थ ॥११३॥
कंदप्पे१ कुक्कुइए२ दुस्सीलत्ते य३ हासकरणे य४ (८३००) । परविम्वदयजणोऽविय५ कंदप्पं भावणं कुणइ ॥११४॥ सुयनाण१-
केवलीणं२ धम्मायरियाण३ संघ४ साहूणं५ । माई अवणणवाई किन्विसियं भावणं कुणइ ॥११५॥ कोउय१ भूईकम्मे२ पसिणेहि३
तहय पसिणपसिणेसु ४ । तहय निमित्तेणं चिय५ अभियोगं भावणं कुणइ ॥११६॥ सइविग्गहसीलत्तं१ संसत्तवो२ निमित्तक-

हणं च ३ । निष्क्रियः निरुक्तपादः आसुरियं भावणं कुणइ ॥११७॥ उम्मग्गदेसणा? मग्गदूसणं? मग्गविपडिवत्ती य३ । मोहो य४ मोहजणणं? संमोहं भावणं कुणइ ॥११८॥

१९ आश्चर्याणि १०—उवसग्ग? गब्भहरणं? इत्थीतित्थं? अभाविआ परिसा४ । कण्हस्स अवरकंका? अवयरणं चंद-
सुराणं६ ॥११९॥ हरिवंसकुलुप्पत्ती? चमरुप्पाओट य अट्टसयसिद्धा९ । अस्संजयाण पूआ?० दसवि अणंतेण कालेणं ॥१२०॥
रिसहे अट्टहियसयं सिद्धं सीयलजिणंमिं हरिवंसो । नेमिजिणेअवरकंकागमणं कण्हस्स संपन्नं ॥१२१॥ इत्थीतित्थं मल्ली पूया अ-
स्संजयाण नवमजिणे । अवसेसा अच्छेरा वीरजिणिदस्स तित्थंमि ॥१२२॥ दससुवि वासेसेवं दस दस अच्छेरयाइं जाणाहि । सव्व-
ण्णुभासिआइं तित्थुग्गालीइ भणियाइं ॥१२३॥ द्वारं १९ ॥

२० लेइयाः ३—जियपरिणामो लेसा निस्संदो अहव सव्वकम्माणं । किण्हा? नीला? काऊ? तेऊ? पम्हा? य सुक्का? य ॥१२४॥ दिट्ठो सुपक्कजं वू नरेहिं छहिं तत्थ इय भणइ एगो । छिदित्तु स्वायह इमं? कमेण सेसावि विंति पुणो ॥१२५॥ साह २
पसाहा? गुच्छे? फले य? पडिए य? उवणओ इत्थं । जो मूलछेयभासी सो वट्टइ किण्हलेसाए ॥१२६॥ साहाइ नीललेसा होइ
पसाहाउ कायलेसाउ । गुच्छे तेऊ पम्हा फलेसु सुक्का य पडिएसु ॥१२७॥ अहवा गामवहत्थं चोरा चलिआ तहिं भणइ एगो ।
जे पेच्छह तं सव्वं निहणह सणुयं व तिरियं वा ॥१२८॥ वीओ माणुस पुरिसे य तइयओ साउहे चउत्थो य । पंचमओ जुज्झं-
ते छट्ठो धणहरणमेवत्ति ॥१२९॥ किण्हाइ सव्वघाईं सेसाउ कमेण सेसलेसासु । आइल्ला तिनिइह अपसत्था उवरिय पसत्था ॥१३०॥

२१ पर्याप्तिः ६, आहार१ सरीरि२दियपञ्चती३ आणपाण४ भास५ मणे६ । चत्तारि पंच छप्पिय एगिंदियविगलस-
नीणं ॥१३१॥ पढसा समयपमाणा सेसा अंतोमुहुत्तिया य कमा । सभगंपि हुंति नवरं पंचमछट्टा उअमराणं ॥१३२॥ द्वारं २१ ॥
२२ प्राणाः १०, इंदिय६ बल३ ऊसासा१७१ पाण चउक्कलसत्तअट्टविहा । इगविगल संनिंसीनी नव दस पाणा उवोद्वन्वा ॥१३३॥
२३ योनयः-संवृत्तादिः३, एगिंदियनेरइया संवुडजोणी हवंति देवा य । विगलिंदियाण वियडा संवुडवियडा य गब्भंमि
॥१३४॥ सचित्तादिः ३-अच्चित्ता खलु जोणी नेरइयाणं तहेव देवाणं । मीसा य गब्भवसहिं तिविहा जोणी उ सेसाणं ॥१३५॥
शीतादिः ३-सीओसिणजोणीया सन्वे देवा य गब्भवक्कंती । उसिणा उतेउकाये दुह नरए तिविह सेसाणं ॥१३६॥ अंखावत्तीदिः३-
संखावत्ता जोणी कुमुन्नय वंसपत्तजोणी य । तहियं संखावत्ते नियमा उ विणस्सई गब्भो ॥१३७॥ कुम्मुन्नयजोणीए तित्थयरा
दुविहचक्कवट्ठी य । रामावि य जायंते सेसाए सेसगजणो य ॥१३८॥ यद्वा योनिलक्षाः ८४ -पुढचिदगअगणिमारुअ एक्केक्के जोणि
सत्तसत्त लक्ख्वाओ । वणपत्तेय अणंते दस चउदसजोणिलक्ख्वाओ ॥१३९॥ विगलिंदिएसु दो दो चउरो चउरो य नारयसुरेसु ।
तिरिएसु होति चउरो चउदसलक्ख्वा उ मणुएसु ॥१४०॥ समवण्णाइसमेया बहवोऽविहु जोणिलक्ख्वामेआओ । सामण्णा धिप्पंतिह
इक्कजोणीइ गहणेसु ॥१४१॥ द्वारं २३ ।

२४ स्वरः ७-सज्ज१ रिसह२ गंधारय३ मज्झिमो४ पंचमो य५ धइवो य ६ । निसहो य७ सत्तमो इय जीवाजीवोब्भवा य
सरा ॥१४२॥ उर१ कंठ२ तालु३ नास्सा४ जीहा५ दंतु६ भवोत्ति सज्जसरो । नाहिसमुट्ठियवाऊ कंठसिरसमाहओ रिसहो ॥१४३॥
नाभिसमुट्ठिअवाऊ कंठे सीसे समाहओ संतो । नाणागंधप्पवहो गंधारो बुच्चए तेण ॥१४४॥ नाभिसमुट्ठियवाऊ उरंमि हिययंमि

आहो संतो । मज्झिमसरो भण्जिह नाभिं पत्तो महानाओ ॥१४५॥ नाभिसमुद्धिअवाळ उरंमि हिययंमि कंठसीसे य । हणिओ संतो पंचसु समुद्धिओ पंचसो तेण ॥१४६॥ सेससरे अणुसंधइ निरुत्तिवसओ य थेवओ तेणं । सव्वसरनिसियणाओ तदभिभवाओ य निसहत्ति ॥१४७॥ सजं रवइ मयूरो, कुकुडो रिसहं सरं । हंसो नदइ गंधारं, मज्झिमं तु गवेलया ॥१४८॥ अइकुसुमसंभवे काले, कोइला पंचमं सरं । छट्ठं च सारसा कुंचा, निसादं सत्तमं गया ॥१४९॥ सजं रवइ सुयंगो, गोसुही निसहं सरं । संखो नदइ गंधारं, मज्झिमं पुण झहरी ॥१५०॥ चउचलणपइट्ठाणा, गोहिया पंचमं सरं । आढंवरो धवययं, महाभेरी य सत्तमं ॥१५१॥ एएसु तिन्नि गामा सजो ? तह मज्झिमो ? य गंधारो ? । ते मुच्छणा समूहो तेसु य ता सत्त सत्त पुहो ॥१५२॥ अण्णणसरविसेसे उण्यायंतस्स मुच्छणा भणिआ । कत्ता व मुच्छिओ इव कुणई मुच्छं व सोयत्ति ॥१५३॥ सत्तस्सरा तओ गामा, मुच्छणा एगवीसई । ताणा एगूणपन्नासं, सस्मत्तं सरमंडलं ॥१५४॥ द्वारं २४ ॥

२५ मरणेति सप्तदश मरणानि, तत्र प्रशस्तं-पंडितमरणं, ततस्तच्चिकीर्षुभिः प्रथमं संलेखना कार्या, ततोऽष्टचत्वारिंशद्वी-
तार्थनिर्यामकसद्भावे उत्सर्गेणानशनं विधेय, संलेखनानि निर्यामकाश्च प्रोच्यन्ते-चत्वारि विचिताइं विगईनिज्जहियाइं चत्तारि । संवच्छरे य दुन्नि उ एगंतरियं च आयायं ॥१५५॥ नाहविगिट्ठो य तवो छम्मासे परिमियं च आयामं । अवरंऽविय छम्मासे होइ विगिट्ठं तवोक्कम्मं ॥१५६॥ वासं कोडीसहियं आयामं कट्टु आणुपुव्वीए । गिरिकंदरं च गंतुं पाओवगयं पवज्जेइ ॥१५७॥ उव्वत्त ? दारं संथारं कहगं वाई य ? अगगदारंमिदं । भत्ते ७ पाणे ८ मुत्तु ९ चारे १० कहगे ? ? दिसाओ य ? २ ॥१५८॥ एएसिं तु पयाणं चउक्केणं गुणिज्जमाणणं । निज्जामयाण संखा अडयालीसत्ति निदिट्ठा ॥१५९॥ उव्वत्तंति परावत्तयंति पडिवन्नमणसणं चउरो ? ।

तह चउरो अडिभतर दुवारमूलंमि चिह्नुति २ ॥१६०॥ संथारयसंथरया चउरो ३ चउरो कहति धम्मं से ४ । चउरो य वाइणो ५ अण-
दारमूले सुणिचउक्कं ६ ॥१६१॥ चउरो भचं ७ चउरो य पाणयं तदुचियं निहालंति ८ । चउरो उच्चारं परिठवंति ९ चउरो य पास-
वणं १० ॥१६२॥ चउरो बाहिं धम्मं कहिति ११ चउरो य चउसुवि दिसासु । चिह्नुति उवहरक्खगा सहसजोहिणो सुणिणो १२
॥१६३॥ ते सव्वा हावेत्ता कुञ्जा एकेकगेण ऊणा जा । तप्पासट्ठिई एगो जलाइअणोसओ बीओ ॥१६४॥ मरणानि १७-आवीइ १
ओहि २ अंतिय ३ बलायमरणं ४ वसट्ठमरणं च ५ । अंतोसछं ६ तब्भव ७ वालं ८ तह पंडियं ९ मीसं १० ॥१६५॥ छउमत्थमरण ११
केवल १२ वेहाणस १३ गिद्धपिह्नुमरणं च १४ । मरणं भत्तपरिणा १५ इंगिणि १६ पाओवगमणं च १७ ॥१६६॥ अणुसमयनिरंतर-
माविसन्नियं तं भणंति पंचविहं । दव्वे खित्ते काले भवे य भावे य संसारं ॥१६७॥ एमेव ओहिमरणं जाणि मओ ताणि चेव मरइ
पुणो । एमेव आइअंतियमरणं नवि मरइ ताणि पुणो ॥१६८॥ संजमजोगविसन्ना मरंति जे तं बलायमरणं तु । इंदियविसयवस-
गया मरंति जे तं वसट्ठा उ ॥१६९॥ गारवंपकनिबुद्धा अइआरे जे परस्स न कहिति । दंसणनाचरित्ते ससत्थमरणं हवइ तेसिं ॥१७०॥
मोतुं अकम्मभूमियनरतिरिए सुरगणे य नेरइए । सेसाणं जीवाणं तब्भवमरणं तु केसिंचि ॥१७१॥ मोत्तूण ओहिमरणं आवीई अं-
तियंतियं चेव । सेसा मरणा सव्वे तब्भवमरणेण नायव्वा ॥१७२॥ अविरयमरणं बालं मरणं विरयाण पंडियं बिंति । जाणाहि बाल-
पंडियमरणं पुण देसविरयाणं ॥१७३॥ मणपज्जवोहिनानी सुयमइनानी मरंति जे समणा । छउमत्थमरणमेयं केवलमरणं तु केव-
लिणो ॥१७४॥ गिद्धाइमक्खणं गिद्धपिह्नु ओबंधणाइ वेहासं । एए दुब्बिवि मरणा कारणजाए अणुनाया ॥१७५॥ भत्तपरिणा
इंगिणि पायवगमणं च तिन्नि मरणाइ । कण्णसमज्झिमजेट्ठा धिसंधयणेण उवदिट्ठा ॥१७६॥ द्वारं २५ ।

२६ समुद्घाताः ७-वेयण? कसाय२ मरणे३ वेउन्विय४ तेयए य५ आहारे६ । केवलियसमुज्जाए७ सत्त इमे हुति सन्नीणं ॥१७७॥ एगिंदीणं केवलितेयाहारण विणा उ चत्तारि । ते वेउन्वियवज्जा विगलासन्नीण तिन्नेव ॥१७८॥ केवलियसमुग्घाओ पढमे समयंमि विरयए दंडं । वीए पुणो क्काडं मंथाणं कुणइ तइयंमि ॥१७९॥ लोयं भरइ चउत्थे पंचमए अंतरा य संहरई । छट्ठे पुण मंथाणं हरइ क्काडंमि सत्तमए ॥१८०॥ अट्ठमए दंडंमिहु उरलंगो पढमचरिमसमएसु । सत्तमछट्ठविइजेसु होइ ओरालमिस्से सो ॥१८१॥ कम्मणसरीरजोगी चउत्थए पंचमे तइजे य । जं होइ अणाहारो सो तंमि तिगेव समयाणं ॥१८२॥

२७ चर्या-मिक्षाचर्या, तत्र सप्त पिण्डैषणा अष्टौ गोचरचर्याश्च, संसट्ठ१ मंसंसट्ठा२ उट्ठड३ तह अप्पलेविया चेव ४ । उग्गहिया५ पग्गहिआ६ उज्झियधम्मा७ य सत्तमिया ॥१८३॥ तत्थ य संसट्ठा हत्थमत्तएहिं इमा पढमभिक्खवा । तन्निवरीया बीया भिक्खवा गिण्हंतयस्स इमा ॥१८४॥ नियजोएणं भोयणजायं उट्ठरियमुट्ठडा भिक्खवा । सा पुण अलेविया जा निह्वेवा बल्लवणगाई ॥१८५॥ भोयणकाले निहिया सरावपमुहेसु होइ उग्गहिया । पग्गहिया जं दाडं भोतुं न करेइ असणाई ॥१८६॥ भोयणजायं जं उज्झणारिहं नेहयंति दुपयाई । अद्धं चत्तं वा सा उज्झियधम्मा भवे भिक्खवा ॥१८७॥ पाणेसणावि एवं नवरि चउत्थीए होइ नाणत्तं । सोविरआयामाई जमलेवाडंति समउत्ती ॥१८८॥ उज्जू गंतुं१ पच्चागइया२ गोमुत्तिया३ पयंगविही४ । पेडा य५ अद्धपेडा६ अब्भितर७ वाहिसंबुक्का८ ॥१८९॥ ठाणा उज्जुगईए भिक्खवंतो जाइ बलइ अनडंतो । पढमाए बीयाए पविसिय निस्सरइ भिक्खवंतो ॥१९०॥ वामाउ दाहिणगिहे भिक्खिज्जइ दाहिणाउ वामंमि । जाए सा गोमुत्ती अइवियद्दा पयंगविही ॥१९१॥ चउदिसिसेणीभमणे मज्जे सुन्नंमि भणए पेडा । दिसिदुगसंबद्धस्सेणीभिक्खवणे अद्धपेडत्ति ॥१९२॥ अब्भितरसंबुक्का जीए भमिरो

बहिं च निस्सरई । बहिसंबुक्का भण्णइ एयं विचरीयभिक्खाए ॥१९३॥ द्वारं २७ ।

२८-अर्हदाद्या इति जिनादिवक्तव्यता, तत्र वर्तमानानागतजिननामानि प्रतीतानि, अतीतानां तूच्यन्ते-“केवलनाणी १ निव्वानी २ सायरो ३ जिणमहायसो ४ विमलो ५ । सव्वाणुभूइ ६ सिरिहर ७ दत्तो ८ दामोदर ९ सुतेओ १० ॥ १९४ ॥ सामिजिण १ १ सुव्वयजिणो १ २ सुमई १ ३ सिवमई १ ४ जिणो य अत्थाहो १ ५ । नाह निमीसर १ ६ अनिलो १ ७ जसोहरो १ ८ जिणकयग्घो य १ ९ ॥ १९५ ॥ धम्मीसर २ ० सुद्धमई २ १ सिवकरजिण २ २ संदणो य २ ३ संपइ य २ ४ । तीओस्सप्पिणिअरहे जिणोसरे नामओ वंदे ॥ १९६ ॥ बालचंदं १ सिरिसिचय २ अग्गिसेणं ३ च नंदिसेणं च ४ । सिरिट्तं च ५ वयधरं ६ सोमं ७ जिणदीहसेणं च ८ ॥ १९७ ॥ वंदे सयाउ ९ सच्चइ १ ० जुत्तिसेणं १ १ जिणं च रोयंसं १ २ । सीहस्सेण १ ३ सयंजल १ ४ उवसंतं १ ५ देवसेणं च १ ६ ॥ १९८ ॥ महविरिय १ ७ पास १ ८ मरुदेव १ ९ सिरिहरं २ ० सामिज्जुह १ १ मभिवंदे । अग्गीसेणं २ २ जिणमग्गदत्तं २ ३ सिरिवारिसेणं च २ ४ ॥ १९९ ॥ इय संपइ जिणनाहा एरवये कित्तिया सनामेहिं । अहुणा भाविजिणिंदे नियनामेहिं पक्कित्तेमि ॥ २०० ॥ सिद्धत्थ १ पुण्णघोसं २ जमघोसं ३ सायरं ४ सुमंगलयं ५ । सव्वइसिद्धं ६ निव्वानसामि ७ वंदामि धम्मधयं ८ ॥ २०१ ॥ तह सिद्धसेण १ महसेणनाह १ ० रविमिच्च १ १ सव्वसेणजिणे १ २ । सिरिचंदं १ ३ दढकेउं १ ४ महिंदं १ ५ दीहपासं च १ ६ ॥ २०२ ॥ सुव्वय १ ७ सुपासनाहं १ ८ सुकोसलं १ ९ जिणवरं अणंतत्थं २० । विमलं २ १ उत्तर २ २ महरिद्धि २ ३ देवयाणंदयं २ ४ वंदे ॥ २०३ ॥ विहरमानजिनादीनां युगपज्जिनजन्मनां च संख्या-सचरिसयमुक्कोसं वीस जहणेण विहरमाणजिणा । समयक्खेत्ते दस वा जम्मं यह वीस दसगं ना ॥ २०४ ॥ नवकोडि केवलीणं नवकोडिसहस्ससाहु उक्कोसं । दोकोडि केवलीणं मुणिकोडिसहस्सदु जहणं ॥ २०५ ॥ जंबुदीवे चक्की उक्कोसं तीस चउ

जहण्णेणं । धायइपुक्खर दुग्गुणा एमेव य केसवाइया ॥२०६॥ ऋषभादिजिनादिगणभृतप्रवर्त्तिनीनामानि-सिरिउसहेण १
पट्टसीहसेण २ चारु ३ वज्जनाहकुत्वा ४ । चमरो ५ पज्जोय ६ वियम्भ ७ दिन पहवो ८ बराहो य ९ ॥२०७॥ पहुनंद १० कोत्थुहा-
विय ११ सुभोम १२ मंदर १३ जसो १४ अरिडो य १५ । चक्काउह १६ संवा १७ कुंभ १८ भिसय १९ मल्ली य २० सुंभो य २१ ॥२०८॥
वरदत्त २२ अज्जदिवा २३ तहिंदभूई य २४ गणहरा पढमा । सिस्सा रिसहाईणं हरंतु पावाइं पणसाणं ॥२०९॥ बंभी १ फज्जूर सामा-
अज्जसिवा १५ सुइ १६ दामणि १७ रक्खिय १८ वंधुमइ १९ पुप्फवइ २० अनिलार १ । तह जक्खदिन्न २२ सिरिपुप्फचूल २३ तह चंद-
मा चरिमा २४ ॥२१॥ श्रीवीरजिनतीर्थे बद्धानि तीर्थकुत्तचनामानि, तदाह-सेणिय १ सुपासर पोड्डिल ३ उदाइ ४ संखे ५
दढायु ६ सयणे य ७ । सुलसा ८ रेवइ ९ वीरस्स बद्धतित्थत्तणा नवए ॥२१२॥ श्रेणिकः प्रतीतः, सुपार्थो भगवतः पितृव्यः, उदावी
कूणिकपुत्रः, संखशतकौ श्रावस्तीश्रावकौ शतकस्तु पुष्कलीत्यपराख्यः, सुलसा नागरथिकभार्या, रेवती मंदकग्रामे भगवत औ-
पधदात्री, शेषौ तु अपतीतौ । अत्रावसर्पिण्यां चक्रवर्त्यादिनामानि, तदाह-भरहो १ सगरो २ मधवं ३ सणकुमारो ४ संति ५ कुंधुद
अरो ७ । सुभूम य ८ महापडमो ९ हरिसेणो १० तह जओ ११ वंभो १२ ॥२१३॥ तिविडू १ य दुविडू २ सयंभु ३ पुरिसुत्तमे ४ पुरिस-
सीहे ५ । तह पुरिसपुंडरीए ६ दत्ते ७ नारायणे ८ कण्हे ९ ॥२१४॥ अयले १ विजये २ भदे ३, सुप्पमे य ४ सुदंसणे ५ । आणंदे ६ नंदणे ७
पडमे ८, रामे ९ यावि अपच्छिमे ॥२१५॥ आसग्गीवे १ तारय २ मेरय ३ महुकेढवे ४ निंसुमे य ५ । बलि ६ पहराए ७ तह रावणे य ८
नवमे जरासिंधू ९ ॥२१६॥ दुप्पसहो जा सरी होहिंति जुगप्पहाणआयरिया । अज्जसुहम्मप्पभिई चउरहिया दुब्बि उ सहस्सा ॥२१७॥

२९ दानानि १०, दयः संगहः भयः कालुणियः लज्जः गारुधः अधम्मः ७ धम्मैः यः । काहीहः कयमणेणंति १० दण-
मेवं भवे दसहा ॥२१८॥ रोगाइउवहयाणं १ सहायगाणं चरुज्जाणं ३ । पुत्ताइविओगेणं ४ तह लज्जाए बहुजणस्स ५ ॥२१९॥ जस-
हेउ नडाईणं ६ हिंसगमार्हणं ७ साहुमार्हणं ८ । एस करिस्सइ किंचिवि ममंति बुद्धीइ जंतु (दिंत) स्स ९ ॥२२०॥ बहुसो मेऽणेण कयं पञ्चु-
वयाराइ तेण दिंतस्सा । जं दिज्जति १० तं कमसो दवाइदाणं दसविहं ॥१२१॥

३० अवस्था-सा बाल्यादिकाः १०, बालाः किङ्कर मंदाः ३ बला यः ४ पण्णा यः ५ हाइणि ६ पवंचा ७ । पब्भारः ८ मुम्मही ९ सोयणी
यः १० दसमी दसा होइ ॥२२२॥ दसवरिसपमाणाउ पत्तेयमिमाउ तत्थ सुहइक्खं । स बहं न मुणइ बालो बालदसाए उ बालमई १
॥२२३॥ किङ्कादसाइ पत्तो नाणाकीलाहिं कीलई बालो २ । भोगे सुत्तु समत्थो मंदाइ तदज्जणे मंदो ३ ॥२२४॥ सन्वत्थ बलसम-
त्थो बलदसाए उ जइ स नीरोगो ४ । पण्णाइ होइ बुद्धी पण्णाए वंछियत्थे सु ५ ॥२२५॥ इंदियहाणी जायइ भोगविरागो उ हाय-
णिदसाए ६ । निइइइ घणं खेळं कासइ सुबहुं पवंचाए ७ ॥२२६॥ संकुचियबलीचंसो पब्भारदसाइ ओणमिअगत्तो ८ । वसइ अकामो
मुम्महिदसाइ जरज्जरे देहे ९ ॥२२७॥ सुयइ सया दसमीए दुब्बलेदेहो य हीणभिन्नसरो १० । वाससयाउयमेयं परेण हीणाहिं
वावि ॥२२८॥ यद्वा-अहिलासः चित्तः २ समरणः ३ गुणगहणु ४ न्वेयः ५ पलवणु ६ म्माओ ७ । वाही ८ जडत्त ९ मरणं १० कामावत्थाण
इय दसगं ॥२२८॥ द्वारं ३० ॥

३१-वध इति प्राणास्तिपातभेदाः २४३, नवविह जिववहकरणं ९ कारावणं ९ मणुमई यः ९ जोगेहिं ३ । कालतिण यः ३ गु-
णिओ पाणिवहो दुसहतेयालो ॥२३०॥ द्वारं ३१ ॥

३२ अपश्रुतमिति पापश्रुतं-अष्टौ निमित्तांगानि-अष्ट निमित्तंगाहं दिव्बुष्पायं२ तल्लिख्वा३ भोमं च४। अंगं ५ सर ६ लक्ष्मण७ वंजणं च८ तितिविहं पुणेकेकं ॥२३१॥ सुत्तं८ वित्ती८ तह वत्तियं च८ पावसुय अउणतीसविहं । गंधव्व२५ नट्ट२६ वत्थुं २७ आउं२८ धणुवेयसंजुत्तं २९ ॥२३२॥ द्वारं ३२ ॥

३३ नयाः ७-वत्थुमिडण्तधम्मे जमेगधम्मेण सेसपडिसेहा । नयणं बोहविसेसोत्ति ते नया नेगमाइ इमे ॥२३३॥ नेगम १ संगहर ववहार३ उउजुसुए४ चेव होइ बोद्धव्वो । सहे य५ समभिरूढे६ एवंभूए७ य मूलनया ॥२३४॥ णेगाइ माणाइ सामणो- भयविसेसनाणाइ । जं तेहिं मिणइ तो णेगमे नओ णेगमाणोत्ति १ ॥२३५॥ सामणुभयविसेसे मन्नतो कीस मिच्छदिट्ठि इमो १ । भणइ मणइ ते पुण भिण्णे अणुणनिरवेक्खे १ ॥२३६॥ सामणमेव सव्वं संगिण्हइ संगहो न उ विसेसे । ते अत्थंतरभूए व इय- रत्ता वा अभणन्तो२ ॥२३७॥ ववहारो य विसेसे वेविज्झइ न उ कहिंत्ति सामणं । ते क्षिय जेण विसेसा सव्वत्थवि ववहरिज्जंति३ ॥२३८॥ फलयं निजगं संपइक्कालीयं लिंगवयणभिन्नंपि । नामाइभेयभिन्नं पडिवज्झइ वत्थुमुज्जुसुओ४ ॥२३९॥ सदनओ पुण इच्छइ पच्चुप्पणं विसेसियतरं तु । कज्जकरणाउ मन्नइ भावघडंक्षिय न नामाइ५ ॥२४०॥ घडणाउ वडो भणइ कुडणाउ कुडोत्ति भिन्न- मिच्छंतो । पज्जायपए निच्छइ सव्वत्थवि समभिरूढनओ६ ॥२४१॥ एवंभूओ उ नओ घडच्चिद्धासंजुयं क्षिय घडंति । नीराणय- णपयट्ठं मन्नइ तक्किरियहीणं नो७ ॥२४२॥ एक्केको य सयविहो सत्त सयनया हवंति एमेव । अण्णोऽवि य आएसो पंचेव सया न- याणं तु ॥२४३॥ जावइया वयणपहा तावइया चेव हुंति नयवाया । तावइया परसमया सव्वनयमयं जिणमयं तु ॥२४४॥ द्वारं ३३ । ३४ विनयः २५-तित्थयर १ सिद्ध२ कुल३ गण४ संघ५ किरिय६ धम्म७ नाण८ नाणीणं९ । आयरिय १० धेरु ११ वज्झा-

य?२ गणीनं१३ तेरस पयाणि ॥२४५॥ अणसावणा१ य भची२ बहुमाणो३ तह य यणसंजलणा ४ । तिथयराई तेरस चउगुणा हुंति बायन्ना ॥२४६॥

३५ आगाराः—अपवादाः—आगारा अववाया चारस ऊसरियमाइणो तत्थ । चउरो य अगणिमाई रायभिओगाइणो छच्च ॥२४७॥ नवकारस्सहिआइसु सचोलपड्डाई हुंति बावीसं । चोयालीसं सव्वेऽवि हुंति ययभंगरक्खट्ठा ॥२४८॥ द्वारं ३५ ॥

३६ गर्भविचारः—गन्धमठिइ तिरिथीणं उक्कोसा होइ अह वरसाणि । सा बारस नारीणं कायठिइ नराण चउवीसं ॥२४९॥ कम्मणजोगेण जिओ आहारइ पढमंमि तहिं समवे । तयणंतर मिस्सेणं जाव सरीरस्स निष्फत्ती ॥२५०॥ ओयाहारा जीवा सव्वे अप्पजत्तगा सुणेयव्वा । पज्जत्ता पुण लोमे पक्खेवे हुंति भइअव्वा ॥२५१॥ रिउसमयण्हायनारी नरोवभोगेण गन्धमसंभूई । बारस-सुहुत्तमज्झै जायइ उवरिं पुणो नेव ॥२५२॥ सुयलक्खपुहुत्तं होइ एगनरभुत्तनारीगन्धमंमि । उक्कोसेणं नवसयनरभुत्तत्थीइ एग सुओ ॥२५३॥ पणपणाइ परेणं जोणी पमिलायए महिलियाणं । पणहत्तरीइ परओ होइ अवीओ नरो पायं ॥२५४॥ वाससयाउय-मेयं परेण जा होइ पुव्वकोडीओ । तस्सद्धे अमिलाया सव्वाउयवीसभागे य ॥२५५॥ द्वारं ३६ ॥

३७—श्रुदाद्या इति परिसहाः २२—बुहा? पिवासा२ सी३ उण्हं ४, दंसा५ चेला६ रइ७ तिथओ८ । चरिया९ निसीहिआ?० सिजा११, अक्कोस?२ वह?३ जायणा१४ ॥२५६॥ अलाम?५ रोग?६ तणफासा?७, मल?८ सक्कार?९ परीसहा । पणा२० अन्नाण२१ सम्मतं२२, इय बावीसपरीसहा ॥२५७॥ दंसणभोहे दंसणपरीसहो पन्नऽन्नाण पढमंमि । चरमेऽलामपरीसह सत्तेव च-रित्तमोइमि ॥२५८॥ अक्कोसअरइत्थी निसीहिआऽचेल जायणा चेव । सक्कारपुरक्कारे एक्कारस वेयणिज्जमि ॥२५९॥ पंचेव आणु-

पुष्पी चरिया सेजा तहेव जेछे य । बहरोगत्तणफासा सेसेसुं नत्थि अवयारो ॥२६०॥ बावीसं बायरसंपराय चउद्दस य सुहुमरा-
यम्मि । छउमत्थवीयरगे चउद्दस एक्कारस जिणंमि ॥२६१॥ वीसं उक्कोसपए वडुंति जहन्नओ य एक्को य । सीओसिण चरिय-
निसीहिया य जुगवं न वडुंति ॥२६२॥ द्वारं ३७ ।

३८ वस्त्रमिति वस्त्राणां शुभाशुभलक्षणानि-अंजणखंजणकद्दमलिते मूसगभविस्वय अग्गिचिदहु । उन्निय कुट्टिय पञ्जवलीढ
विवागो गुहो असुहो ॥२६३॥ नवभागकए वत्थे चउरो कोणा य दुन्नि अंता य । दो कन्नावडीओ मज्झे वत्थस्स एकं तु ॥२६४॥
चत्तारि देवया भागा, दुवे भागा य माणुसा । आसुरा य दुवे भागा, एगो पुण जाण रक्खसो (मज्झे वत्थस्स रक्खसो) ॥२६५॥
देवसु उत्तमो लाभो, माणुसेसु य मज्झियो । आसुरेसु य गेलन्नं, मरणं जाणसु रक्खसे ॥२६६॥ द्वारं ३८ ।

३९ स्त्री इति पुरुषेभ्यः कतिगुणाः स्त्रियः, तिगुणा तिरूवअहिया तिरियाणं इत्थिया मुणेयन्ना । सत्तावीसगुणा पुण मणु-
याणं तयहिया चेव ॥२६७॥ बत्तीसगुणा बत्तीसरूवअहिया य तहय देवाणं । देवीओ पन्नत्ता जिणेहिं विस्साड्डिं विहुरिं (जिय-
रागदोसेहिं) ॥२६८॥ द्वारं ३९ ॥

४० शस्त्रं १०-छद्वा उ दन्वसत्थं नेहं१ बिल२ लोण३ अग्गि४ विस५ खारा६ । चउहा उ भावसत्थं अविरइ दुपउत्तजो-
गतिगं१० ॥२६९॥ [दुप्पयुत्तकायग्रहणादेवमादीन्यप्यत्रावतंरति] ॥ द्वारं ४० ॥

४१ मिथ्येति मिथ्यात्वं१०, धम्मे१ मग्गे२ जीवे३ साहू४ मुत्तेसु५ सपडिपक्खेसु । जा उ विवरीयसन्ना तं दसहा होइ
मिच्छत्तं ॥२७०॥ द्वारं ४१ ।

४२ अंगुलं-उत्सेधांगुलादि३, उस्सेहंगुलमायंगुलं च तद्वं पमाणनामं च । इय तिन्नि अंगुलाहं वावारिज्जंति समयंमि॥२७१॥
सत्थेण सुतिकखेणवि छेत्तुं भेत्तुं च जं किर न सक्का । तं परमाणुं सिद्धा वयंति आहं पमाणानं ॥२७२॥ परमाणू तसरेणू रहरेणू अगगयं
च बालस्स । लिक्खा जूया य जवो अट्टगुणविविद्धिआ कमसो ॥२७३॥ अट्टेव य जवमज्झाणि अंगुलं छच्च अंगुला पाओ । पाया व
दो विहत्थी दो य विहत्थी भवे हत्थो ॥२७४॥ चउहत्थं पुण धणुहं दुन्नि सहस्साहं गाउयं तेसिं । चउगाउए य जोयणमिह उ-
स्सेहंगुलं भणियं ॥२७५॥ वीसपरमाणुलक्खा सत्ताणउई भवे सहस्साहं । समयेगं बावन्नं एंगमि उ अंगुले हुंति ॥२७६॥ जे जंमि
जुगे पुरिसा अट्टसयंगुलसमूसिया हुंति । तेसिं जं निययंगुलमायंगुलमेत्थ तं होइ ॥२७७॥ जे पुण एयपमाणा ऊणा अहिगा व
तेसिमेयं तु । आयंगुलं न भण्णइ किंतु तदाभासमेवत्ति ॥२७८॥ उस्सेहंगुलमेगं हवह पमाणंगुलं सहस्सगुणं । उस्सेहंगुल दुगुणं
वीरस्सायंगुलं भणियं ॥२७९॥ आयंगुलेण वत्थुं उस्सेहपमाणओ मिणसु देहं । नगपुढविविमाणाहं मिणसु पमाणंगुलेणं तु ॥२८०॥

४३-तनयः-सुतः-१०, अत्तय १ खित्तय २ दिन्नय ३ विनय ४ ओरस्स ५ मुहर ६ सौंदीरे ७ । संवड्डिय ८ ओवाइय ९ अंतेवासी
य १० दसमसुए ॥२८१॥ आत्मनो जातः आत्मजः १ क्षेत्रजो देवरादिजातः २ दत्तकः पुत्रतया वित्तीर्णः ३ विनयतः शिक्षां ग्राहितः
पंडितो वा विज्ञकः ४ औरसः पुत्रवत्स्नेहाद् हृदये वर्त्तते ५ सुखरतया चाटुकारकरणतः पुत्रत्वं प्रतिपन्नो मौखरः ६ सौंदीरो यः शौ-
र्यवता शूर एव चरणकरणेन वशीकृतः पुत्रतया प्रतिपन्नः ७ संवर्द्धितो भोजनदानादिना अनाथपुत्रकः ८ उपयाचिते भवः औपयाचितः
औपपातिको वा सेवकः ९ अंतेवासी शिष्यः १० । द्वारं ४३ ॥

४४-गुण इति गुणस्थानकानि १४-मिच्छे १ सासण २ मिस्से ३ अविरय ४ देसे ५ पमत्त ६ अपमत्ते ७ । नियट्ठि ८ अनि-

यद्वि० सुहुमु१० वसस११ खीण१२ सजोगि१३ अजोगि१४ गुणा ॥२८२॥ जीवाइयत्येसुं जिणोवइहेसु जा असदहणा। सदहणा-
विय मिच्छा विवरीयपरूवणाए य ॥२८३॥ संसयकरणं जं चिय जो तेसु अणायरो पयत्थेसुं । तं पंचविहं मिच्छं तदिद्धी मिच्छदिद्धी
य ॥२८४॥ उवसमअद्वाइ ठिओ मिच्छमपत्तो तमेव गंतुमणो । सम्मं आसायंतो सासायणमो मुणोयन्वो ॥२८५॥ जह गुलदहीणि
विसयाणि भावरहियाणि हुंति मिससाणि । भुंजंतस्स तहोभय तदिद्धी मिससदिद्धी य ॥२८६॥ तिविहेऽवि हु सम्मत्ते थोवावि न
चिरइ जस्स कम्मवरा । सो अविरओत्ति भन्नइ सेसा पुण देसविरइओ ॥२८७॥ विगहाकसायनिदासदाइरओ भवे पमत्तोत्ति ।
पंचसमिओ तिगुत्तो अपमत्तजई मुणोयन्वो ॥२८८॥ अप्पुवं अप्पुवं जहुचरं जो करेइ ठिइखंडं । रसखंडं तग्घायं सो होइ अ-
पुव्वकरणोत्ति ॥२८९॥ विनिवडुंति विसुद्धिं समयपविट्ठाण जत्थ अन्नोन्नं । तो तं नियड्डिठाणं विवरीयमओ य अनियट्ठि ॥२९०॥
थूलाण लोभखंडाण वेयओ नायरो मुणोयन्वो । सुहुमाण होइ सुहुमो उवसंतेहिं तु उवसंतो ॥२९१॥ खीणंमि मोहणीए खीण-
कसाओ तओ सजोगिन्ति । होइ पउत्ता य तओ अपउत्ता होइ तु अजोगी ॥२९२॥ मिच्छत्तमभव्वानं अणाइयमणंतयं च विनेयं ।
भव्वानं तु अणाई सपज्जवलियं च सम्मत्ते ॥२९३॥ छावलियं सासाणं समहियतेत्तीससायर चउत्थं । देह्णपुव्वकोडी पंचमणं
तेरसं च पुढो ॥२९४॥ लहुपंचकवर चरिमं तइयं छट्ठाइ नारसं जाव । इह अट्ट गुणट्ठाणा अंतमुहुत्ता उ पत्तेयं ॥२९५॥ मीसाखी-
णसजोगे न मरंतिक्कारसेसु तु मरंति । तेसुवि तिसु गहिएसुं परलोअगमो न अहेसु ॥२९६॥ मिच्छे सासाणे वा अविरयसंममि
अहव गमियंमि । जंति जीवा परलोयं सेसेक्कारसगुणे मोत्तुं ॥२९७॥ अणुबंधोदयमाउगबंधं कालेपि सासणो कुणइ । अविरयसम्म-
दिद्धी चउण्हमेकं च नो कुणइ ॥२९८॥ मिच्छत्ता संकंती अविहद्धा होइ दोसु पुंजेसु । मीसाओ वा दोसुं सम्मंमि न पुण मीसं तु

॥२९९॥ यद्वाः-अनगारगुणाः २७-वयच्छकृदमिदियाणं च निगहो११ भाव१२ करणसच्चं च१३। खमया १४ विरागयाविय १५ मणमार्द्राणं निरोहो य१८ ॥३०॥ कायाण छक्क२४ जोगमि जुत्तया२५ वेयणाहियासणया२६। तह मारणंतिअहिआसणा य२७ एएणगारगुणा ॥३०१॥ द्वारं ४४।

४५ ध्यानं ४-ज्ञाणं चउन्विहं होइ तत्थ पिडत्थयं१ पयत्थं च२। रूवत्थं३ रूवाइय४ मेएसि इमं तु वक्ख्वाणं ॥३०२॥ देहत्थं गयकम्मं चंदाभं नाणिणं विळु जत्थ। परमिस्सरियं अप्पं पिच्छइ तं होइ पिडत्थं ॥३०३॥ मंतक्खराणि सारीरपउमपत्तेसु चित्तए जत्थ। जोगी गुरूवएसा पयत्थमिह जुच्चए तं तु ॥३०४॥ जं पुण सपाडिहें ओसरणत्थं जिणं परमनाणिं। पडिमाइ समा-रोविय ज्ञायइ तं होइ रूवत्थं ॥३०५॥ जं परमाणंदमयं परमप्पाणं निरंजणं सिद्धं। ज्ञाएइ परमजोगी रूवाइयं तमिह ज्ञाणं ॥३०६॥ अट्ठं१ रुदं२ धम्मं३ सुक्कं४ ज्ञाणं चउन्विहेक्कं। अमणुनविसयसंगे विओगचित्ता पढममट्ठं१ ॥३०७॥ वियणाए वियोगिच्छा२ म-णुनविसयाविओगक्ख्वा३ य। इंदत्तणादिपत्थण४मिय चउहा अट्ठज्ञाणं तु ॥३०८॥ वहबंधणाइचित्ता१ पिसुणासब्भूयवयणपणि-हाणं२। चित्ता तेन्ने३ धणरक्खणे४ य रुदं तु इह चउहा ॥३०९॥ आणाविचओ सुनिउणगुणाइसंजुयजिणिंदआणाए। चित्तण१ मया-यविचओ तह आसवगारवाईणं२ ॥३१०॥ असुहसुहकम्मचित्ता विवागविचओ य३ तहय लोगस्स। संठिइचित्ता संठाणविचय४ इइ चउह धम्मं तु ॥३११॥ ज्ञायइ नं सुवियारं जोगे जोगेसु वंजणत्थं वा। तं तु पुहुत्तवियक्कं पढं सुक्कं सरागस्स१ ॥३१२॥ मणवयणकायजोगे अत्थंमि य वंजणे य अवियारं। एगत्तवियक्कक्खं बीयं सुक्कं विरागस्स२ ॥३१३॥ निव्वाणगमणकाले केवलि-णो दरनिरुद्धजोगस्स। सुहुमकिरियानियद्धी तइयं तणुकायकिरियस्स ॥३१४॥ तस्सेव य सेलेसीगयस्स सेलोव्व निप्पकंपस्स।

बोच्छिन्नकिरियमप्यडिचाई ज्ञाणं परमसुकं ॥३१५॥ भवहेउ अट्टरुदाणि मोक्खहेऊणि धम्मसुक्काणि । ज्ञाणं अंतमुहुत्तं तो ज्ञाणंतर-
महव चिंता ॥३१६॥ द्वारं ४६ ।

४६ षट् स्थानानि-बुद्धी वा हाणी वा अणंतअस्संखसंखभागेहिं । वत्थूण संखडसंखा अणंतगुणणेण य विहेया ॥३१७॥

४७ कामाः २४-कामो चउवीसविहो संपत्तो खलु तहा असंपत्तो । संपत्तो चउदसहा दसहा पुण होअसंपत्तो ॥३१८॥
तत्थ असंपत्तेच्छा१ चिंता२ तह सद्ध३ संभरण४मेव । विक्खिय५ लज्जनासोद पमाय७ उम्माय८ तब्भावो९ ॥३१९॥ मरणं च
होइ दसमे१० संपत्तंपि य समासओ वोच्छं । दिट्ठीए संपाओ१ दिट्ठीसेवा य२ संभासो३ ॥३२०॥ हसिय४ ललिओ५ वगूहिय६
दंत७ नहनिवाय८ चुंबणं९ चेव । आलिंगण१० मादार्ण११ करण१२ रति१३ अणंगकीडा य१४ ॥३२१॥ अत्र विषमपदानां
किंचिद्व्याख्यानं-अदृष्टेऽपि वनितादौ तदभिलाषः१ अहो रूपाद्यस्या इति चिंतनं२ श्रद्धा-तत्संगमाभिलाषः३ संकल्पिततद्गुणस्या-
लेख्यादिविनोदः स्मरणं४ तथा विक्लवता शोकाद्यतिरेकेणाहारादिष्वपि अरुचिः५ तथा गुर्वीदिसमक्षमपि तद्गुणोत्कीर्तनं लज्जा-
नाशः६ तथा स्त्रीणां कुचाद्यवलोकनं प्रमादः७ तथोन्मादः कष्टचित्ततया आलज्जालभाषणं८ स्तंभादिषु तद्बुद्ध्याऽऽलिंगनादिस्तद्भावः९
मरणं च भवति दशमोऽसंप्राप्तकामभेदः१० इदं सर्वथा न, किन्तु मरणमिव मूर्च्छांप्राय इत्यर्थः । स्त्रीणां कुचाद्यवलोकनं दृष्टेः सं-
पातः१ तथा दृष्टिसेवाहावभावसारं तददृष्टेर्दृष्टिमीलनं२ तथा संभाषणं-उचितकाले स्मरकथाऽभिजल्पः३ हसितं वक्रोक्तिगर्भं हसनं४
ललितं-तदर्थमेव सर्वारंभे वपुःप्रवर्त्तनं५ उपगूढं-गाढतरपरिष्वक्तं६ दंतपातो दशनच्छेदविधिः७ नखनिपातो-नखक्षतादिविपा-
दनप्रकारः८ चुंबनं-वक्रसंयोगः९ आलिंगनं गात्रसंश्लेषः१० आदानं-कुचादिग्रहणं११ करणं-सुरतारम्भयंत्रं चतुरशीतिभेदं

वात्स्यायनप्रसिद्धं १२ रतिः आसेवनं-मैथुनक्रिया १३ अनंगक्रीडा-स्त्रीकुचकक्षादिमैथुनसेवा १४ ॥ द्वारं ४७ ॥

४८ वैयावृत्यं १०-आयरिय १ उवज्झाये २ थेर ३ तवस्सी ४ गिह्माण ५ सेहे य ६ । साहंमि ७ संघट कुल ९ गण १० वैयावचं हवइ दसहा ॥३२२॥ द्वारं ४८ ।

४९ उपसर्गः १६-दिन्वा १ मणुया २ तिरिया ३ तहाऽऽयसंवेयणीय ४ उवसग्गा । पत्तेयं चउमेया उवसग्गा तेण सोलसहा ॥३२३॥ हास १ पओसा २ विमरिस ३ पुढोविमायाउ ४ तत्थ दिन्वा उ । चरिमा हासारद्धा पओसओ निट्टिया य पुणो ॥३२४॥ हासपपओसविमरिसकुसीलपडिसेवणा उ माणुस्सा । भयदोसभोयत्थं अवच्चगिहरक्खणा तिरिया ॥३२५॥ आयस्संवेयणिआ चउहा वायाउ १ तह य पित्ताओ २ । सिंभाउ ३ संनिवायाउ ४ वाहिणो अहव एवं तु ॥३२६॥ घट्टण १ थंभण २ लेसण ३ पवडणओ ४ बट्टणं तु अञ्जिमि । रयमार्इहिं पडियं थंभणयं होइ चाएणं ॥३२७॥ लेसण चिरसंकोइयधरणाओ अंगुवंगसंकुडणं । खलियस्स स्वाणुमाइसु पवडणयं देहभंजणया ॥३२८॥ द्वारं ४९ ।

५० तणेत्ति समयप्रसिद्धानि तृणचर्म्मप्रत्युग्रेक्षितवस्त्रदंडकपुस्तकचिलिमिलयादिपंचकपरिश्रहः, तत्र तृणपंचकं-सालि १ जवर वीहि ३ कोदब ४ शलय ५ रणेतणाइं पंचेव । समणाण सुविहियाणं कारणजाएण कप्पंति ॥३२९॥ चर्मपंचकं-अय १ एल २ गावि ३ महिसी ४ मिगाणभजिणं ५ च पंचमं होइ । तलिगा १ खल्लिगर वज्जे ३ कोसग ४ किच्ची य ५ वीयं तु ॥३३०॥ अप्रत्युपेक्षितवस्त्रपंचकं-अप्पडिलेहियदूसे तूली १ उवहाणगं च २ नायव्वं । गंडुवहाणा ३ ऽडलिंगिणि ४ मसूरए ५ चैव पंचमए ॥३३१॥ पल्लवि १ कोयवि २ पावार ३ नवयए ४ दाढिगालि ५ पंचमयं । दुप्पडिलेहियदूसं पल्लवि तह हत्थअत्थुरणं ॥३३२॥ रुयपूरपडो कोयवि सलोमपडओ उ वावि पावारो । जीणं तु होइ नवयं दढगाली धोयपोत्तीओ ॥३३३॥ दंडकादिपंचकत्रिकं तु प्रागुक्तं (दंडकपंचकं-लट्टी १

तहा विलट्टी२ दंडो३ य विदंडओ४ य नाली य५ । भणियं दंडयपणत्तं वक्खवाणमिणं भवे तस्स ॥१॥ लट्टी आयपमाणा विलट्टि-
चउरंगुलेण परिहीणा । दंडो बाहुपमाणो विदंडओ कक्खमिच्चो उ ॥२॥ लट्टीए चउरंगुलसमूसिया दंडपंचगे नाली । नइपमुहजलु-
त्तारे तीए थग्घिज्जए सलिलं ॥३॥ बज्झइ लट्टीए जवणिया विलट्टीइ कत्थइ दुवारं । घट्टिज्जइ उ उवस्सयतणयं तेणाइरक्खट्ठा ॥४॥
उउवट्ठम्मि उ दंडो विदंडओ घिप्पइ वरिसयाले । जं सो लहुओ निजइ कप्पंतरिओ जलभएणं ॥५॥ विसमाइ वट्ठमाणाइं दस
य पव्वाइं एगवन्नाइं । दंडेसु अपोच्छाइं सुहाइं सेसाइं असुहाइं ॥६॥ लट्टीपंचकं । गंडी१ कच्छवि२ सुट्टी३ संपुडफलए४ तहा छि-
वाडी य ५ । एयं पोत्थयपणगं वक्खवाणमिणं भवे तस्स ॥७॥ बाहल्लपुहुत्तेहिं गंडीपोत्थो उ तुल्लगो दीहो१ । कच्छवि अंते तणुओ
मज्जे पिहुलो मुणेयव्वो२ ॥८॥ चउरंगुलदीहो वा वट्ठागिइ मुट्ठियुत्थगो अहवा । चउरंगुलदीहो चिय चउरंसो होइ विन्नेओ३ ॥९॥
संपुडगो दुगमाई फलया४ वोच्छं छिवाडिमिच्चाहे । तणुपत्तूसियरूवो होइ छिवाडी बुहा बेति ॥१०॥ दीहो वा हस्सो वा जो पिहुलो
होइ अप्पबाहल्लो । तं मुणियसमयसारा छिवाडिपोत्थं५ भणंतीह ॥११॥ पुस्तकपंचकम्]

५१ चरणं ७०-वय५ समणधम्म१० संजम१७ वेयावच्चं च१० बंभगुत्तीओ९ । नाणाहितियं ३ तव१२ कोहनिग्गहा४ इइ
चरणमेयं ॥३३४॥ द्वारं ५१ ॥

५२ लिपिः १८-हंसलिवी१ भूयलिवी२ जम्बी३ तह रक्खसी य३ बोद्धव्वा४ । उट्ठी५ जवणि७ तुरुक्की७ कीडी८ दविडी
य९ सिंघविया१० ॥३३५॥ मालविणी११ नडि१२ नागरि१३ ताडलिवी१४ पारसी यबोद्धव्वा१५ । तह अनिमित्तियलिवी१६
चाणक्की१७ मूलदेवी१८ य ॥३३६॥ द्वारं ५२ ।

५३ ब्रह्म १८-दिवा कामरहसुहा तिविहं तिविहेण नवविहा विरई । ओरालियाविय तहा इय बंभं अट्टदसमेअं ॥३३७॥
 ५४ कम्म-८-१५८-कम्माण मूलपगडी नाणावरणं च दंसणावरणं । वेयणियं३ मोहणियं४ आउय५ नामं६ च गोयं७
 च ॥३३८॥ तह अंतराय८ अट्टममुत्तरपयडीण अट्टवन्नसयं । पण५ नव२दु२ अट्टवीसा२८ चउ४ तिजुयसयं च १०३ दो२पणगं५
 ॥३३९॥ पड१ पडिहार२५सि३मजा४ हडि५चित्त६ कुलाल७ भंडगरीणं८ । सरिसो होइ विवागो अट्टहवि कम्मपयडीणं ॥३४०॥
 मइसुयओही मणकेवलाणि जीवस्स आवरिअंति । जस्सप्पभावओ तं नाणावरणं भवे कम्मं ॥३४१॥ नयणेयोरोहिक्केवलदंसणआव-
 रणयं च तह निदा । निदानिदा पयला पयला य थीणद्धी ॥३४२॥ इय नवविहंपि जीवे दंसणमावरइ दंसणावरणं ।
 साय असायं च दुहा वेयणियं सुहदुहविवागं ॥३४३॥ कोहो माणो माया लोभोऽणंताणुंधिणो चउरो । एवमपच्चक्खाणा पच्च
 क्खाणा य संजलणा ॥३४४॥ सोलस इमे कसाया हास१ रई२ अरइ३ सोग४ भय५ कुच्छा ६ । इत्थी७ पुरिस८ नपुंसग९ वेया
 नव नोकसाय इमे ॥३४५॥ मिच्छत्तमीससम्मं दंसणतिगमट्टवीसमिह मोहो । नारय१ तिरिय२ नरा३मर४ मिह चउहा आउयं
 होई ॥३४६॥ नामे बायालीसा४२ भैयाणं अहव होइ सत्तडी६७ । अहवाविहु तेणउई१३ तिगअहिसयं१०३ हवइ अहवा ॥३४७॥
 पढमा बायालीसा गइ१जाइ२सरीर३ अंगुवंगे य४ । बंधण५ संघायण६ संघयण७ संठाण८ नामं च ॥३४८॥ तह वन्न९ गंध१० रस-
 ११ फास१२ नाम अगुरुलहुयं च१३ बोद्धवं । उवघाय१४ पराघाया१५णुण्वि१६ ऊसासनामं१७ च ॥३४९॥ आयावु१८-
 जोय१९ विहायगई२० तस२१ थावराभिहाणं२२ च । बायर२३ सुहुमं२४ पज्जत्ता२५ पज्जत्तं२६ च नायवं ॥३५०॥ पत्तेयं२७
 साहाण२८थिर२९मथिर३० सुभा३१सुमं३२ च नायवं । सुभग३३दुभग३४ नामं सुसर३५ तह दुसरं३६वेव ॥३५१॥ आएज्ज

३७ मणार्जुनं ३८ जसकिचीनाम ३९ अजसकिची य ४० । निम्माणं ४१ । तिथयरं ४२ । भेयाणवि हुंतिमे भेया ॥३५२॥ गइ होइ चउपयारा जाईवि य पंचहा मुणेरव्या । पंचय हुंति सरीरा अंगोवंगां तिन्नेव ॥३५३॥ छस्संधयणा जाणसु संठाणावि य हवंति छुत्तेव । वनार्इण चउकं अगुरुलहुवघायपरघायं ॥३५४॥ अणुपुब्बी चउभेआ उस्सासं आयवं च उज्जोयं । सुहअसुहा विहयगई तसा-इवीसं च निम्माणं ॥३५५॥ तिथयरं संहिया सत्तही एव हुंति पयडीओ । सम्मामीसेहि विणा तेवन्ना सेसकम्माणं ॥३५६॥ एवं वीसु-त्तरसय बंधे पयडीण होइ नायव्वं । बंधणसंधायावि य सरीरगहणेण इह गहिया ॥३५७॥ बंधणभेया पंच उ संधायावि य हवंति पंचेव । पणवन्ना दो गंधा पंच रसा अट्ट फासा य ॥३५८॥ दस सोलस छुब्बीसा एया मेलेवि सत्तसट्ठीए । तेणउई होइ तओ बंधणभेया उ पन्नरस ॥३५९॥ वेउव्वाहारोरागलियाण सगनेयकम्मजुत्ताणं । नव बंधणाणि इयरदुसहियाणं तिन्नि तेसिं च ॥३६०॥ सव्वेद्वि विहंति गअहियसयं तु होइ नामस्स । गोयं दुह नीय उच्चं पणविहमेवतरायं तु ॥३६१॥ दाउं न लहइ लाभो न होइ पावइ न भोगपरिभोगे । निरुओऽवि होअसत्तो अंतरायप्पभावेण ॥३६२॥ पडिणीयमंतराये उवघाए तप्पओस निहवणे । आवरणदुगं बंधइ जीवो अच्चासणाए उ ॥३६३॥ भूयाणुकंपवयजोगउज्जुओ खंतिदाणगुरुभत्तो । बंधइ भूओ सायं विवरीए बंधए इयरं ॥३६४॥ अरिहंतसिद्धचेइयतवसुयगुरुसाहुसंधपडिणीओ । बंधइ दंसणमोहं अणंतसंसारिओ जेण ॥३६५॥ तिक्कसाओ बहुमोहरिगओ रागदोससंजुत्तो । बंधइ चरित्तमोहं दुविहंति चरित्तगुणघां ॥३६६॥ मिच्छादिट्ठिमहारंभपरिगहो तिक्कलोहनिस्सीलो । निरयाउयं नि-बंधइ पावमई रुद्धपरिणामो ॥३६७॥ उम्मग्गदेसओ मग्गनासओ गूढहियय माइल्लो । सट्ठीलो य ससल्लो तिरियाउं बंधए जीवो ॥३६८॥ पयईइ तणुकसाओ दाणरई सीलसंजमविहूणो । मज्झिमगुणेहिं जुत्तो मणुआउं बंधए जीवो ॥३६९॥ अणुवयमहव्वएहि

य बालतवोऽकामनिजराए य । देवालयं निबंध्य सम्मद्विही य जो जीवो ॥३७०॥ मणवयणकायवंको माइल्लो गारवेहिं पडिबद्धो । असुहं बंधह नामं तप्पडिक्खेहिं सुहनामं ॥३७१॥ अरिहंताइसु भत्तो सुत्तरुई पयणुमाण गुणपेही । बंधइ उच्चागोयं विवरीए बंधए इयरं ॥३७२॥ पाणिवद्दइसु निरओ जिणपूआमोक्खमग्गविग्घकरो । अज्जेइ यंतरायं न लहइ जेणिच्चियं लाभं ॥३७३॥ बंधे वीसुत्तरसय १.२० सयवावीसं तु होइ उदयंमि १.२२ । एवं उदीरणए अडयालसयं तु संतंमि १.४८ ॥३७४॥ स्थितिः—मोहे कोडाकोडी सत्तरी वीस नामगोयाणं । तीस अयरा चउण्हं तितीसयराइं आउसस ॥३७५॥ एसा उक्कोसठिई इयरा वेयणिय बारसमुहुत्ता । अट्ठह नामगोत्तेसु सेसएसुं मुहुत्तंते ॥३७६॥ जस्स जइ कोडिकोडिओ तस्स तत्तियसयाइं वरिसाणं । होइ अवाहा-कालो आउंमि पुणो भवतिभागो ॥३७७॥ द्वारं ५४ ।

५५ अब्द इति तत्साहचर्यात् मासाश्च-संवच्छरा उ पंच उ चंदे १ चंदे २ ऽभिवद्दि ३ चेव । चंदे ४ अभिवद्दि ५ तह विसद्धिमासेहिं जुगमाणं ॥३७८॥ मासा य पंच सुत्ते नक्खत्तो १ चंदिओ २ य रिउमासो ३ । आइच्चोऽविय अवरो ४ ऽभिवद्दिओ तह य पंचमओ ५ ॥३७९॥ अहरत्तसत्तवीसं तिसत्तसत्तट्ठिभाग नक्खत्तो । चंदो अउणत्तीसं विमट्ठिमाया य वत्तीसं २९-३२ । ६२ ॥३८०॥ उउमासो तीसदिणो आइच्चो तीस होइ अद्धं च ३० ३ । अभिवद्दिओ य मासो चउवीसमएण छेएण ॥३८१॥ भागाणिगवीससयं तीसा एणाहिया दिणाणं ३ १ ३ ३ ३ तु । जुगमज्जे दो पोसा जुगअंते दो य आसाढा ॥३८२॥ द्वारं ५५ ।

५६ भाषा-सत्यादिः ४-पढमा भासा सच्चा १ बीया उ मुसा विवज्जिया तासिं २ । सच्चामुसा ३ असच्चासुसा ४ पुणो तह च-उत्थीत्ति ॥३८३॥ तत्र सत्यभाषा-जणवय १ समय २ ठवणा ३ नामे ४ रूवे ५ पडुच्चसच्चे ६ य । ववहार ७ भाव ८ जोगे ९ दसमे ओव-

म्मसच्चे यः० ॥३८४॥ यथा कोङ्कणादिषु पयः पिबं नीरमुदकमित्यादि जनपदसत्यं१ कुमुदादीनां समेऽपि पंकसंभवे लोकस्या-
रविदमेव पंकजं सम्मतसत्यं२ लेप्यादिष्वहदादि स्थापनासत्यं३ कुलमवर्द्धयन्नपि कुलवर्द्धन इति नामसत्यं४ लिंगधार्यपि
व्रतीत्युच्यते इति रूपसत्यं५ । यथाऽनामिकाया इयरे आश्रित्य दीर्घत्वं ह्रस्वत्वं च तत्प्रतीत्यसत्यं६ तृणादौ दह्यमानेऽपि नि-
रिदह्यते इति व्यवहारसत्यं७ यो भावो वर्णादिर्यसिन्नुत्कटो भवति तेन या भाषा सा भावसत्यात् दंडयोगात् दंडीति योग-
सत्यं९ समुद्रवत् तडाग इति औपम्यसत्यं१० । असत्यभाषा१०-कोहे१ माणे२ माया३ लोभे४ पेजे५ तहेव दोसे य६ । हास७
भए८ अक्खाइय९ उवघाए१० निस्सिया दसहा ॥३८५॥ क्रोधेनादासमपि दासं वदेत् इति क्रोधनिश्रिता१ निःस्वमपि मानात्
स्वंधनिकं वदति इति माननिश्रिता२ इन्द्रजालिकादीनां नष्टोऽयं गोलक इत्यादि वदतां मायानिश्रिता३ वर्णिजादेः कूटक्रयादि
वदतो लोभनिश्रिता४ अतिरागात् दासोऽहं तवेत्यादि वदतः प्रेमनिश्रिता५ गुणवन्तमपि निर्गुणोऽयमित्यादि वदतो द्वेषनिश्रिता६ ।
हास्यात् गृहीतेऽपि वदेत् न गृहीतं इति हास्यनिश्रिता७ तस्करादिभयेनासमञ्जसभाषणं भयनिश्रिता८ धूर्तकथास्वसंभयभिधानं
साऽऽख्यायिकानिश्रिता९ अचौरोऽपि चौरोऽयमिति वदतः उपघातनिश्रिता१० । सत्यमृषाभाषा१०-उपपन्न१ विगय२ मीसग३
जीव४ अजीवे य५ जीवअजीवे६ । तह मीसगा अणंता७ परित्त८ अद्दा९ य अद्दुद्दा१० ॥३८६॥ कस्मिंश्चिद् ग्रामे न्यूनेष्वविकेषु
वा दारकेषु जातेषु दश दारका असिन्नद्य जाताः, न्यूनाधिके सत्यामृषा इति उत्पन्नमिश्रं१ एवं वृद्धा मृता अपि विगतमिश्रं२,
उत्पन्नविगतमिश्रं३ यथाऽत्र दश दारका जाता दश च वृद्धा मृता इत्यादि युगपद् वदतः, जीवन्मृतकृमिराशौ जीवराशिरयं तदा
जीवमिश्रिता४ प्रभृतमृतकृमिराशौ अजीवराशिरयं तदा अजीवमिश्रिता५ जीवन्मृतकृमिराशौ एतावंतो जीवंति एतावंतोऽवश्यं मृताश्च

इत्यादि नियमेन वदतो जीवाजीवमिश्रिता६ मूलकंदादौ परित्पत्रादिमति प्रत्येके अनंतकायोऽयमित्यादि अनन्तमिश्रिता७ अनन्तकाये कंदादौ सत्यपि परिचोऽयमित्यादि परित्पत्रमिश्रिता८ परिणतप्राये वासरे रजनी वर्त्तते इति अद्भामिश्रं९ । अद्भा दिवसो रजनी वा तदेकदेशः ग्रहरादिरद्भाद्वा, यथा दिवसस्य ग्रहरेऽतिक्रान्तेऽपि मध्याह्नसमयः संजात इत्यादि अद्भाद्भामिश्रिता १० ॥ असत्या-मृधा१२-आमंतणि१ आणमणी२ जायणि३ तह पुच्छणी य४ पणवणी५ । पञ्चकृत्वाणी भासा६ भासा इच्छानुलोमा य७ ॥३८७॥ अणभिगगहिद्या भासा८ भासा य अभिगगंहमि९ बोद्धन्वा । संसयकरणी भासा१० बोयड११ अब्बोयडा१२ चेव ॥३८८॥ 'हे देवदत्त !' इत्यादीत्यामन्त्रणी१ 'इदं कुरु' इति आज्ञापनी२ 'इदं मे देहि' इति याचनी३ 'कथं इदं !' इति प्रच्छनी४ 'हिसादि-प्रवृत्तो दुःखितादिः स्या'दिति प्रज्ञापनी५ याचमानस्य न ददामि इति प्रतिषेधवचनं इति प्रत्याख्यानी६ कश्चित् केनचित् उक्तः-साधुपार्थं गच्छाम ? इति, स आह-सुष्ठु इति इच्छानुलोमा भाषा७ अनभिगृह्यार्थं योज्यते छित्थादिवत् इति अनभिगृहीतभाषा ९ अनेकार्थसाधारणा या उच्यते सैधव इत्यादिसंशयकरणी भाषा१० व्याकृता स्पष्टप्रकटार्था 'देवदत्तस्यैव आता' इत्यादि वदतः ११ अन्याकृता अस्पष्टा अप्रकटार्था-बाललच्छादीनां थपनकेत्यादिवदिति १२ । यद्वा संस्कृतादिभाषाः ६-सक्य१ मागह२ पायय३ पिसा-च४ भासा च सरसेणी य ५। छडो य भूरिभेदो देसविसेसा अवन्भंसो ॥३८८॥ अप्रकास्तभाषाः ६-हीलिय१ खिसिय२ फ-रुसा३ अलिया४ तह गारहत्थियाभासा५ । छडी पुण उवसंताहिगरणुल्लाससंजणनी६ ॥३८९॥ द्वारं ५६ ।

५७ शक्या इति दुःखशक्याः सुखशक्याः ४-पवयणअसद्वहणं१ परलामेहा य२ कामआसंसा ३ । ण्हाणाइपत्थणं४ इय चत्तारिडवि दुक्खसेजाओ ॥३९०॥ सुहसेजाओऽवि चउरो जइणो धम्ममाणुरायरत्तस्स । विवरी यायरणाओ सुहसेजाउत्ति भन्नंति

॥३९१॥ यद्वा वसतिः—नयराइसु विष्णुइ वसही पुन्वासुहं ठविय वसहं । वामच्छडीइ निविहं दीहीकयअग्निमिक्कपयं ॥३९२॥
सिंखवखोडे कलहो ठाणं पुण नवि य होइ चरणौसु । अहिठाणि पोइरोगो पुच्छंमि य फेडणं जाण ॥३९३॥ सुहसूलंमि य चारी
सिरे य कउहे य पूयसक्कारो । खंधे पिढीय भरो पुच्छंमि य धावओ वसहो ॥३९४॥ द्वारं ५७ ।

५८—मानादि इति मानोन्मानप्रमाणानि—मानं—सेतिकादि उन्मानं—तुलादि प्रमाणं—दैर्घ्यादि, यथा—जलदोण? अङ्क-
भारं२ समुहाइं समूसिओ उ जो नवउ३ । माणुम्माणपमाणं तिविहं खलु लक्खणं एयं ॥३९५॥ द्वारं ५८ ।

५९ सामायिकादि ४—सामाइयाइं चउरो संमं च सुयं च लहइ जुगवंपि । कोवि पुण देसविहं सव्वोविहु सव्वविहं तु
॥३९६॥ कम्मुकोसठिईसुं न लहइ एंगंपि किंतु सत्तण्हं । सागरकोडाकोडीऽब्भंतरए लहइ जइ सम्मं ॥३९७॥ सम्मत्तंमि उ लद्धे
पलियपुहुत्तेण सावओ होइ । चरणोवससखयाणं सागरसंखंतरा हुंति ॥३९८॥ सम्मत्तस्स सुयस्स य छावडी सागरोवमाइं ठिई ।
सेसाण पुन्वकोडी देखणा होइ उक्कोसा ॥३९९॥ दोवारे विजयाइसु गयस्म तिविञ्जुए अहव साइं । अइरेणं नरभविं नाणाजी-
वाण सव्वद्धं ॥४००॥ विरईइ सयपुहुत्तं सहसपुहुत्तं च तिण्हमेगभवे । आगरिसा नाणभवे सहसपुहुत्तं असंख कमा ॥४०१॥ स-
म्मत्तदेसविरया पलियअसंखंस पुन्वपडिवन्ना । सेढीअसंखभागो सुए सहस्सगंसो विरई ॥४०२॥ पडियज्जमाणया पुण अस्संखा
सम्मदेसविरईसुं । संखिज्जा उ चरित्ते पयरस्स असंखभाग सुए ॥४०३॥ परिवडिया चउहंपि अणंतगुणिया उ चउगइभवंमि ।
अंतरमणंतकालं अद्धापारियद्ध देखणो ॥४०४॥ द्वारं ५९ ।

६० करणेति उत्तरगुणाः ७०—पिंडविसोही ४ समिई ५ भावण १ २ पडिमा य २ इदियनिरोहो ५ । पडिलेहण २ ५ गुत्तीओ ३

अभिगगहा४ चेव करणं तु ॥४०५॥ द्वारं ६० ।

६१ तमस्कायः-जंबुदीवाउ असंखिज्जइमा अरुणवरसमुदाओ । नायालीससहस्से जगईउ जलं विलंघेउं ॥४०६॥ समसेणीए सतरस एकवीसाइं जोयणसयाइं । उल्लसिओ तगरुवो वलयाकारो अउकाओ ॥४०७॥ तिरियं वित्थरमाणो आवरयंतो सुरालय-चउकं । पंचमकण्णे रिट्ठमि पत्थडे चउदिसिं मिलिओ ॥४०८॥ हिट्ठा मल्लयमूलट्टिइट्टिओ उवरि बंभलोयं जा । कुकुडपंजरगागा-रसंठिओ सो तमकाओ ॥४०९॥ दुविहो से विक्खवंभो संखेज्जो अत्थि तह असंखेज्जो । पढमंमि पविक्खवंभे संखेज्जा जोयणसहस्सा ॥४१०॥ परिहीएँ ते असंखा वीए विक्खवंभपरिहिज्जोएहिं । हुंति असंखसहस्सा नवरमिमं होइ वित्थारो ॥४११॥ कूणराजिः-पंचमकण्णे रिट्ठमि पत्थडे अट्ठ कण्हराईओ । समचउरंसक्खाडयठिइंओ दो दो दिसिचउके॥४१२॥ पुब्बावरउत्तरदाहिणाहिं मज्झि-ह्लियाहिं पुट्ठाओ । दाहिणउत्तरपुब्बाअवरा बहि कण्हराईओ ॥४१३॥ पुब्बावरा छलंसा तंसा पुण दाहिणुत्तरा बज्झा । अन्निभतर-चउरंसा सन्वावि य कण्हराईओ ॥४१४॥ आयामपरिक्खेवेहिं ताण अस्संखजोयणसहस्सा । संखेज्जसहस्सा पुण विक्खवंभो कण्ह-राईणं ॥४१५॥ ईसाणदिसाईसुं एयाणं अंतरेसु अट्ठसुवि । अट्ठ विमाणाईं तह तम्मज्जे एकगविमाणं ॥४१६॥ अच्चिं? तहउच्चि-मालिं२ वइरोय३ पमंकरे४ य चंदाभं ५ । सराभं६ सुक्काभं७ सुपइट्ठाभं चउ रिट्ठाभं९ ॥४१७॥ अट्ठायरट्ठिइया वसंति लोगंतिया सुरा तेसुं । सत्तट्ठभवमवंता निजंति इमेहिं नामेहिं ॥४१८॥ सारस्सय१ माइच्चार वण्ही३ वरुणा य४ गइतोया य ५ । तुसिया६ अन्वाबाहा७ अग्निच्चाउ चेव रिट्ठा य९ ॥४१९॥ पढमजुयलंमि सत्त उ सयाणि बीयंमि चउदससहस्सा । तइए सत्तसहस्सा नव चेव सयाणि सेसेसुं ॥४२०॥ द्वारं ६१ ।

६२ कल्पः १२ सौधर्माद्याः, सौहमी १ साण २ सणकुमार ३ माहिद ४ वंम ५ लंतयया ६ । सुक्क ७ सहस्रारो ८ ऽऽणय ९ पाणय-
१० आरण ११ जुया १२ कप्पा ॥४२१॥ यद्वा जिनकल्पादिः १३-जिण १ थेर २ पडिम ३ परिहारकप्प ४ ऽहालंद ५ जाय ६ ऽजाया य ७ ।
असम्मत्ता ८ सम्मत्त ९ ठिय १० ऽठिय ११ सेह १२ अकप्पठवणा य १३ ॥४२२॥ जिनकल्पः-जिणकप्पिया ८ वि दुविहा पाणीपाया पडि-
ग्गहधरा य । पाउरणमपाउरणा इक्केका ते भवे दुविहा ॥४२३॥ दुग १ तिग २ चउक्क ३ पणगं ४ नव ५ दस ६ इक्कारसे ७ न बारसगं ८ ।
एए अट्ट विगप्पा जिणकप्पे हुंति उवहिस्स ॥४२४॥ पुत्तीरयहरणेहिं दुविहो तिविहो य एक्ककप्पजुओ । चउहा कप्पदुगेणं कप्प-
तिगेणं तु पंचविहो ॥४२५॥ दुविहो तिविहो चउहा पंचविहो ८ वि हु सपायनिज्जोगो । जायइ नवहा दसहा एक्कारसहा दुवालसहा
॥४२६॥ अहवा दुगं च नवगं उवगरणे हुंति दुन्नि उ विगप्पा । पाउरणवज्जिआणं विसुद्धजिणकप्पिआणं तु ॥४२७॥ तवेण सुत्तेण
सत्तेण, एगत्तेण बलेण य । तुलणा पंचहा बुत्ता, जिणकप्पं पडिवज्जओ ॥४२८॥ छम्मासिएण तवसा सुत्तेणुक्कोसओ उ किंचूणा ।
दसपुन्वा उ जहणं अह पुन्वे नवमवत्थुतियं ॥४२९॥ सीहाइभयविमुक्को अणविकलंतो य बिइयसाहिजं । आइमंघयणति ए य वट्ट-
माणो भवे जुग्गो ॥४३०॥ जिणकप्पिया य साह उक्कोसेणं तु एगवसहीये । सत्त य हवंति कइमवि अहिया कइयावि नो हुंति
॥४३१॥ अवरे ८ वि सयंबुद्धा हवंति पत्तेयबुद्धमुणिणो ८ वि । पढमा दुविहा एगे तित्थयरा तदिदरा अत्रे ॥४३२॥ तित्थयरावज्जि-
आणं बोही १ उवही २ सुयं च ३ लिंगं ४ च । नेयाइं तेसि बोही जाइस्सरणाइणा होइ ॥४३३॥ मुहपत्ती १ रयहरणं २ कप्पतिगं ३
सत्तपायनिज्जोगो १ २ । इय बारसहा उवही होइ सयंबुद्धसाहूणं ॥४३४॥ हवइ इमेसि मुणीणं पुव्वाहीयं सुयं अहव नत्थि । जइ होइ
देवया से लिंगं अप्पइ अहव गुरुणो ॥४३४॥ जइ एगागीविहु विहरणवल्लमो तारिसी भवे इच्छा । तो कुणइ तमन्नहा गच्छवासमणुसरइ

नियेण ॥४३५॥ पत्तयबुद्धसाहूण होइ वसहाइदंसणे बोही । पोत्तियरयहरणेहिं तेसि जहन्नो दुहा उवही ॥४३६॥ सुहपोत्ती रय-
हरणं तह सत्त य पत्तयाइनिजोगे । उक्कोसोऽवि नवविहो सुयं पुणो पुव्वभवपट्ठियं ॥४३७॥ एक्कारस अंगाईं जहन्नओ होइ तं तहु-
क्कोसं । देसेण असंपुनाईं हुंति पुव्वाईं दस तस्स ॥४३८॥ लिगं तु देवया देइ होइ कहयावि लिंगरहिओऽवि । एगागीच्चिय विह-
रइ नागच्छइ गच्छवासे सो ॥४३९॥ स्थविरकल्पः—थेरा चउदसउवही साविक्खा गच्छवासिणो नियमा । आयरियविणयकारी
जा तित्थं ताव होहिंति ॥४४०॥ प्रतिप्पाः १२—मासाई सत्तंता७ पहमा८ बिइ२ तइय सत्तराइदिणा १० । अहराइ११ एग-
राई१२ भिक्खूपडिमाण बारसगं ॥४४१॥ पडिवज्जइ एयाओ संघयणाधिइजुओ महासत्तो । पडिमाउ भाविअप्पा सम्मं गुरुणा
अणुनाओ ॥४४२॥ गच्छेच्चिय निम्माओ जा पुव्वा दस भवे असंपुण्णा । नवमस्स तइयवत्थुं होइ जहन्नो सुयाभिगमो ॥४४३॥
वोसट्ठचत्तदेहो उवसगगसहो जहेव निणकप्पी । एसण अभिगहीया भत्तं च अलेवडं तस्स ॥४४४॥ गच्छा विणिक्खमित्ता पडि-
वज्जइ मासियं महापडिमं । दत्तेगा भोयणस्सा पाणस्सवि तत्थ एग भवे ॥४४५॥ जत्थऽत्थमेइ सरो न तओ ठाणा पयंयि संचलइ ।
नाएगराहवासी एगं च दुगं च अन्नाए ॥४४६॥ दुट्ठाण हत्थिमाईण नो भएणं पयंयि ओसरइ । एमाहनियमसेवी विहरइ जाऽखं-
डिओ मासो ॥४४७॥ पच्छा गच्छमवेई एव दुमासी तिमसि जा सत्त । नवरं दत्ती वहुइ जा सत्त उ सत्तमासीए ॥४४८॥ तत्तो य
अट्ठमी या भवई इह पहमसत्तराईदी । तीइ चउत्थचउत्थेणऽपाणएणं अह विसेसो ॥४४९॥ उत्ताणगपासल्ली नेसज्जी वावि ठाण-
ठाइत्ता । सहउवसग्गे घोरे दिव्वा तत्थ अविक्कं ॥४५०॥ दोच्चावि एरिसच्चिय बहिया गामाइयाण नवरं तु । उक्कुडलगंडसाई
दंडाययउव्व ठाइत्ता ॥४५१॥ तच्चावि एरिसच्चिय नवरं ठाणं तु तस्स गोदोही । वीरासणमहवावी चिड्डिजा अंबखुओ वा ॥४५२॥

एमेव अहोराई छट्टं भत्तं अपाणगं नवरं । गामनगराण बहिया वग्धारियपाणिए ठाणं ॥४५३॥ एमेव एगराई अट्टमभत्तेण ठाण बाहिरओ । ईसिप्पबभारगए अणिमिसनयणेगदिट्ठीए ॥४५४॥ साहड्डु दोवि पाए वग्धारियपाणि ठायए ठाणं । वग्धारियलंबिय-
भुओ अंते य इमीइ लद्धि ॥४५५॥ परिहारकल्पः प्रागुक्तः ४ । यथालंदकल्पः ५, लंदित्ति होइ कालो सो पुण उक्कोसमज्झिम-
जहन्नो । उदउल्लकरो जाव य सुक्कइ सो होइ उ जहन्नो ॥४५६॥ उक्कोस पुव्वकोडी मज्झे पुण होति योगठाणाइ । एत्थ पुण पंचरत्तं
उक्कोसं होइ अहलंदं ॥४५७॥ जम्हा उ पंचरत्तं चरंति तम्हा उ हुंतिऽहलंदी । पंचेव होइ गच्छो तेसिं उक्कोसपरिमाणं ॥४५८॥
जा चेव य जिणकप्पे मेरा सा चेव लंदियाणंपि । नाणत्तं पुण सुत्ते भिक्खायरिमासकप्पे य ॥४५९॥ अहलंदिआण गच्छे अप्प-
डिबद्धाण जह जिणाणं तु । नवरं कालविसेसो उउमासे पणग चउमासो ॥१॥ गच्छे पडिबद्धाणं अहलंदीणं तु अह पुण विसेसो ।
उग्गह जो तेसिन्तो सो आयरियाण आभवइ ॥४६०॥ एगवसहीइ पणगं छव्वीहीओ य गामि कुव्वंति । दिवसे दिवसे अन्नं अडंति
वीहिं तु नियमेणं ॥४६१॥ पडिबद्धा इयरेऽवि य एक्केक्का ते जिणा य थेरा य । अत्थस्स उ देसम्मि य असमत्ते तेसि पडिबंधो
॥४६२॥ लग्गाइसु तूरंते तो पडिवज्जित्तु खित्तबाहि ठिया । गिण्हंति जं अगहिंयं तत्थ य गंतूण आयरिओ ॥४६३॥ तेसिं पयं
पयच्छइ खेत्तं इताण तेसिमे दोसा । वंदंतमवंदंते लोगंमि य होइ परिवाओ ॥४६४॥ न तरेज्ज जई गंतुं आयरिओ ताहं एइ सो
चेव । अंतरपल्लि पडिवसभगामबहिं अण्णवसहिं वा ॥४६५॥ तीए य अपरिभोगे तं वंदंते न वंदई सो उ । तं वेत्तुमपडिबद्धा बाहि
जहिच्छाइ विहरंति ॥४६६॥ जिणकप्पिया व तहिंयं किंचि तिगिच्छंति ते न कारंति । निप्पडिकम्मसरीरा अवि अच्छिमलंपि
नऽवर्णंति ॥४६७॥ थेराणं नाणत्तं अतरंत्तं अप्पिणंति गच्छस्स । तेऽविय सि फासुएणं करंति सव्वंपि परिकम्मं ॥४६८॥ एक्केक्क-

पडिगहगा सप्याउरणा भवंति थेरा उ । जे पुण सिं जिणकप्पे भय एसिं वत्थपायाई ॥४६९॥ गणमाणओ जहन्ना तिणिण गणा सयग्गसो य उक्कोसा । पुरिसपमाणे पनरस सहस्ससो चेव उक्कोसा ॥४७०॥ पडिवज्जमाणगा वा एक्काइ हवेज्ज ऊणपक्खेवे । होति जहण्णा एए सयग्गसो चेव उक्कोसा ॥४७१॥ पुव्वपडिवन्नगणवि उक्कोसजहणओ परीमाणं । कोडिपुहुत्तं भणियं होइ अहालं-दियाणं तु ॥४७२॥ जाताजातादिकल्पः ६-९ (जाओ य अजाओ य दुविहो कप्पो य होइ नायव्वो । एक्कोऽवि य दुविहो समत्तकप्पो य असमत्तो ॥१॥) गीयत्थु जायकप्पो अजायकप्पो भवे अगीयत्थो । पणगं सम्मत्तकप्पो तदूणगा होइ असमत्तो ॥४७३॥ उडुबद्धे वासासुं सत्त समत्तो तदूणगो इयरो । असमत्ताजायाणं ओहेण न किंचि आहव्वं ॥४७४॥ ६-७-८-२ । स्थिता-स्थितकल्पः-१०-११-आचेलक्कु? देसिय? सिसायर? रायपिंड? ४ किहकम्ममे? ५ । वय? जिह्वापडिक्कमणे? ८ मासं? ९ पज्जसणाकप्पे? १० ॥४७५॥ आचेलक्कुदेसिय पडिक्कमणे रायपिंडमासेसु । पज्जुसणाकप्पमि य अट्ठियकप्पो मुणेयव्वो ॥४७६॥ आचेलक्को धम्मो पुरिमस्स य पण्डिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं होइ सचेलो अचेलो वा ॥४७७॥ मज्झिमयाणं तु इमं जं कयमुहिस्स तस्स चैवत्ति । नो कप्पइ सेसाणं तु कप्पइ तं एस मेरत्ति ॥४७८॥ सपडिक्कमणो धम्मो पुरिमस्स य पण्डिमस्स य जिणस्स । मज्झिमयाण जिणाणं कारणजाए पडिक्कमणं ॥४७९॥ असणाइउक्कं वत्थपत्तं नलयायपुंछणए । निवर्णिंभि न कप्पति पुरिमंति-मजिजईणं तु ॥४८०॥ पुरिमेयराण ठियओ मासकप्पो उ मज्झिमाणं तु । अट्ठियओ एमेव य नेओ पज्जोवसणकप्पो ॥४८१॥ पज्जोसवणाकप्पो चेवं पुरिमेयराइमेएणं । उक्कोसेयरमेओ सो नवरं होइ विन्नेओ ॥४८२॥ चाउम्मासुक्कोसो जहन्नओ सयरिदिवस थेराणं । पज्जोसवणाकप्पो जिणाणमुक्कोसओ चेव ॥४८३॥ सिंजायरपिंडमि य? चाउज्जामे य? पुरिसजिह्वे य? । किहकम्मस्स

य क्रणे४ ठियकणो मञ्जिमाणंपि ॥४८४॥ सेज्जायरो यहू वा पहूसंदिहो य होइ कायव्वो । एगोऽणो य यहू पहूसंदिहोऽवि एमेव ॥४८५॥ सागारियसंदिहो एगमणेगे चउक्क भयणाए । एगमणेगा वज्जा णेगेसु य ठावए एगं ॥४८६॥ अन्नत्थ वसेऊणं आवस्सग चरिममन्नहिं तु करे । दोन्निवि तरा भवंती सत्थाइसु अन्नहा भयणा ॥४८७॥ जइ जगंति सुविहिया करंति आवस्सयं तु अन्न-
त्थ । सिज्जायरो न होई सुत्ते व कए व सो होई ॥४८८॥ दाऊण गेहं तु सपुत्तदारो, वाणिज्जमाईहि उ कारणेहिं । तं चेव अन्नं व वएज्ज देसं, सेज्जायरो तत्थ स एव होइ ॥४८९॥ लिंगत्थस्सवि वज्जो तं परिहरओ व भुंजओ वावि । जुत्तस्स अजुत्तस्स व रसावणे तत्थ दिइंतो ॥४९०॥ तित्थंकरपडिक्कहो अन्नायं उगमोऽवि य न सुज्जे । अविमुत्ति अलाघवया दुल्लहसेज्जा उ वुज्जेओ ॥४९१॥ पुरपच्छिमवज्जेहिं अवि कम्मं जिणवरेहिं सन्वेहिं । सुत्तं विदेहएहि य नय सागरियस्स पिंडो उ ॥४९२॥ बाहुल्ला गच्छस्स हु पढमालियपाणगाइकज्जेसु । सज्झायकरणआउट्टिया करे उगमेगयरं ॥४९३॥ दुविहे गेलन्नमी निमंतणे दव्वदुल्लहे असिवे । ओमो-
यरिय पओसे भए य गहणं अनुनायं ॥४९४॥ असणाईया चउरो४ पाउंछण५ वत्थ६ पत्त७ कंबलयं८ । खई९ खुरप्प१० सोहण-
य११ नहरणिया१२ सागरियपिंडो ॥४९६॥ तण१७ डगल२ छार३ मल्लग४ सेज्जा५ संथार६ पीढ७ लेवाई८ । सिज्जायरपिंडो सो न होइ सेहो य सोवहिओ ॥४९६॥ शेषाः स्थितकल्पाः प्रतीताः११ । शिष्यकल्पः—सेहट्टवणाकण्णो अडयालीसाइ दिक्खपडिसेहा ।
अट्टारस पुरिसेसुं वीस त्थीसुं दस नपुंसे ॥४९७॥ बाले१ बुद्धे२ नपुंसे य३, कीवे४ जड्डे य५ वाहिथे ६ । तेने७ सायानगारी य८, उम्मत्ते९ य अदंसणे१० ॥४९८॥ दासे११ दुट्ठे य१२ मूढे य१३, अणत्ते१४ जुंगिए इय१५ । ओबद्धए य१६ भयए१७, सेहनि-
प्फेडिया१८ इय॥४९९॥ जे अट्टारस भेया पुरिसस्स तहिल्थियाए ते चेव । गुन्विणी१ सवालवच्छार दुब्बि इमे हुंति अन्नेऽवि॥५००॥

पंडए१ वाइए२ कीवे३, कुंभी४ ईसालुयत्ति य ५ । सउणी६ तक्कम्मसेवी य७, पक्खिआपक्खिए इय८ ॥५०१॥ सोगंधिए य९
आसत्ते१०, दस एते नपुंसगा । संक्खिलिद्धित्ति साहूणं, पव्वावेउं अकप्पिया ॥५०२॥ (हत्थे पाए कब्बे नासा उट्ठे विवजिए चैव ।
वामणयवडभखुजा पंगुलहुंटा य काणा य) पच्चावि होति वियला आयरियत्तं न कप्पई तेसिं । सीसो ठावेयव्वो काणगमहिमुन्व
निन्नमि ॥५०३॥ १२ ॥ अकलप्यस्थापनाकल्पः—अक्कप्पठवणकण्णो पिंडं सिज्जं च वत्थपत्तं च । चउएसणाइ सुद्धं कप्पइ सन्वत्थ
साहूणं ॥५०४॥ १३ ॥ द्वारं ६२ ।

६३—अंकेति स्वरूपात्तादिविचारो मनुष्यगर्भजप्रमाणं च । समये१ आवलिया२ आणुपाणु३ थेवे४ लवे५ मुहुत्ते य६ ।
दिण७ होरत्ते८ पक्खे९ मास१० उऊ११ अयण१२ वरिस१३ जुगे१४ ॥५०५॥ जरपट्टसाडिपाडणउप्पलदलवेहलक्खिओ समयो ।
अस्संखसमय आवलि आणपाणू य ता संखा ॥५०६॥ सत्त पाणूणि से थेवे, सत्त थोवाणि से लवे । लवाणं सत्तहत्तरिए, एस
मुहुत्ते वियाहिए ॥५०७॥ पनरसमुहुत्त दिवसो तीसमुहुत्तो य होइइहोरत्तो । पक्खो पनरसदिवसो दुपक्ख मासो दुमास उऊ
॥५०८॥ ते तिन्नि होइ अयणं ते दो वरिसं तु पंचवरिस जुगं । दुन्नि जुगे दसवरिसं इत्तो दसगुणिय जा लक्खं ॥५०९॥ वास
सय सहस्स दससहस्स लक्ख चुलसीइ वासलक्खाओ । पुव्वंगं तं तु गुणियं तेणं चिय होइ पुव्वं तु ॥५१०॥ एवं गुणिज्जमाणा
पुरओ चुलसीइवासलक्खेहिं । तुडियंगई तेरस अंकट्टाणा दुपरियट्टा ॥५११॥ तुडियंग तुडिय एवं अडड अवव हुहुय उप्पले
पउमे । नल्लिणे अच्छनिपूरे अजुए नजुए य४० पज्जुयए४२ ॥५१२॥ चूलिय४४ सीसपहेलिय४६ मिह चउप्पणं क सुन्न चत्तसयं ।
तत्तो चउपह्छपरूवणाइ संखिजयं दिट्ठं ॥५१३॥ अंकतोऽपि ७५८२६ ३२६३० ७३०१० २४११५ ७९७३६ ६२९७५

६९६४०६ २१८९६६ ८४८००१८३२९६ । अग्रे चत्वारिंशं शून्यशतं, तदेवं शीर्षप्रहेलिकायां सर्वान्यप्यमूनि चतुर्णवत्यधि-
कशतसंख्यानि अंकस्थानानि भवन्ति, अनेन चैतावता कालमानेन केषांचिद् रत्नप्रभानारकाणां भवनपतिव्यंतरसुराणां सुषमदुष्प-
मारकसंभविनां नरतिरश्चां च यथासंभवमायुषि मीयंत इति । ततो असंखडणंता कमसो असंखडणंतगुणिया य । गन्धमयमणुयपमाणं
उणतिसअंकेहि एवं तु ॥५१४॥ कमसो चउरो वग्गा चउरो सोलस य दुसय छप्पन्ना २५६ । पणसट्टिसहस पणसय छत्तीसा पंचमो
य इमो ६५५३६ ॥५१५॥ चउकोडाकोडिसया उणतीसं कोडी अउणपणलक्खा । सत्तट्टि सहस दो य छनउय ४२९४९६७२९६
सच्छट्टवग्गु इमो य पुणो ॥५१६॥ इगकोडाकोडीलक्ख चुलसीइ सहस कोडिकोडीओ । चउकोडाकोडिसया सत्तट्टी कोडि-
कोडीओ॥५१७॥ चोयाल कोडिलक्खा कोडिसहस्सा य सत्त य तहेव । तिन्नेव य कोडिसया सगहत्तरि होति कोडीओ ॥५१८॥
पंचाणउई लक्खा एगावणं भवे सहस्साइ । छस्सय सोलस अहिया एसो छट्टो हवइ वग्गो ॥५१९॥ अंकतो यथा—
१८४४६७४४०७३७७२५५१६१६ । एसो उ छट्टवग्गो गुणिओ वग्गेण पंचमेण तओ । जा संखा तावइआ गन्धमयमणुया
जहन्नपए ॥५२०॥ अयं च राशिः कोटिकोठ्यादिप्रकारेण केनापि अभिधातुं न शक्यते अत आदेशरभ्यांकमानसंग्रहाथा—सग-
नवदुअडइगछदुपणेग चउदुछवउतिति सत्त । पण नवति पंचचउतिगनवपणसुन्नं तितिग छच्च ॥५२१॥ अंकतः ७९२२८ १६२५१
४२६४३ ३७५९३५४३९५० ३३६ । द्वारं ६३ ।

६४—लोकेति त्रिलोकः—लोगो तिहाइह१ तिरि२ उट्टु३ मेयओ सत्तहा तहिं पढमो । रयणप्पहाइ सत्तहिं पुढवीहिं भवो
अहोलोगो ॥५२२॥ दीवोदही असंखा तिरिलोओ रज्जुवित्थडो तत्थ । मज्जे जंबुदीवो विक्खंभायामओ लक्खं ॥५२३॥ भरहाइ

तत्थ खित्ता सत्त छ हिमवंतमाह वासहरा । तेषु पडमाइं छ इह चउदस गंगाइ नइ तत्तो ॥५२४॥ मज्झे मेरू तस्स उ पुण्वेण-
डवरेण पुण विदेहं तु । चउरो गयदंतगिरी मेरुसमीवंमि विदिसासुं ॥५२५॥ जम्मुत्तरओ मेरुस्स देवकुरवो य उत्तरा कुरवो ।
भरहेरव्येसु तहा हवंति दो दीहवेयड्डा ॥५२६॥ जंबुदीवस्स बहिं लवणसमुदो दुलक्खविच्छिन्नो । वलयाकासो उभओवि वेइयाए
परिक्खित्तो ॥५२७॥ दसजोयणसाहस्सा लवणसिहा चक्खालओ रुंदा । सोलससहस्स उचा सहस्समेगं तु ओगाढा ॥५२८॥ पण-
नउइसहस्साइं ओगाहित्ता चउदिसिं लवणं । चउरोडलिजसंठाणसंठिया होंति पायाला ॥५२९॥ वलयाग्रुह केयूरे जुयगे तह
ईसरे य बोद्धव्वे । सव्वरयणामयाणं कुट्टा एसि दससइया ॥५३०॥ जोयणसहस्सदसगं मूले उवरिं च होंति विच्छिन्ना । मज्झे य
सयसहस्सं तत्तियमित्तं च ओगाढा ॥५३१॥ पलिओवमड्डिइया एएसिं अहिबइसुरा इणमो । काले य महाकाले वेलंब पभंजणे
चेव ॥५३२॥ अन्नेडवि य पायाला खुट्ठालिजगसंठिया लवणे । अट्टमया तुलसीया सत्त सहस्सा य सव्वेसिं ॥५३३॥ जोयण-
सयविच्छिन्ना मूलुवरिं दस सयाणि मज्झंमि । ओगाढा य सहस्सं दसजोयणिया य सिं कुट्टा ॥५३४॥ पायालाण विभागा सव्वानवि
तिन्नि तिन्नि बोद्धव्वा । हिट्ठियभागे वाऊ मज्झे वाऊ य उदगं च ॥५३५॥ उवरिं उदगं भणियं पढमगवीएसु वाउ संखुमिओ ।
उहुं वामे उदगं परिवड्डइ जलनिही खुमिओ ॥५३६॥ परिसंठिअंमि पवणे जलपि संठाणमेह तेणुदही । वड्डइ वा हायइ वा अंतर-
दीवे अओ बुच्चं ॥५३७॥ इति पातालकलशस्वरूपं । अंतरदीपस्वरूपं-बुल्लहिमवंतपुण्वावरेण विदिसासु सायरं तिसए । गंतूणंतर-
दीवा तिन्नि सए हुंति विच्छिन्ना ॥५३८॥ अउणावन्ननसए किंचूणे परिहि तेसिमे नामा । एगोरुअ? आभासिय २ वेसाणी चेव ३
नंगूली ४ ॥५३९॥ एएसिं दीवानं परओ चत्तारि जोयणसयाणि । ओगाहिऊण लवणं सपडिदिसिं चउसयपमाणा ॥५४०॥ च-

त्तारंतरदीवा हय५ गय६ गोकन७ संकुलीकना८ । एवं पंचसयाई छस्सय सचट्ट नव चेव ॥५४१॥ औगाहिऊण लवणं विक्खं-
भोगाहसरिसया भणिया । चउरो चउरो दीवा इमेहिं नाभेहिं नायव्वा ॥५४२॥ आयंसमिढगमुहा अयोमुहा गोमुहा य चउरोए
१२ । अस्समुहा हत्थिमुहा सीहमुहा चेव वग्गमुहा१६ ॥५४३॥ तत्तो य आसकना हरिकन अकन कनपावरणा२० । उक्कमुहा
मेहमुहा विज्जुमुहा विज्जुदंता य२४ ॥५४४॥ घणदंत लट्ठदंता य गूढदंता य सुद्धदंता य२८ । वासहरे सिहरिंमि य एवं चिय
अट्ठवीसावि ॥५४५॥ तिन्नेव हुंति आई एगुत्तरविविट्ठुया नवसयाई । ओगाहिऊण लवणं तावइयं चेव विच्छिन्ना ॥५४६॥ एएसु संति
मिहुणा आइमसंठाणसंहननजुत्ता । अट्ठधणुस्सयदेहा पलियासंखिजभागाऊ ॥५४७॥ दसविहकप्पहुमपत्तवंछिया तह न तेसु दीवेसु ।
ससिस्सरगहणमकुण जूयामसगाइया हुंति ॥५४८॥ इति अंतरद्वीपस्वरूपं । धायइसंडो दीवो बाहिं लवणस्स दुगुणविक्खंभो । उ-
सुयारदुनगसहिओ जंबुदीवगदुगुणवत्थू ॥५४९॥ तो कालोयसमुदो समोदओ अट्ठलक्खविक्खंभो । तो पुक्खस्वरदीवो कालोदहि
दुगुणविक्खंभो ॥५५०॥ तस्सद्धं माणुसुत्तरनगरिखित्तं दुइयदीवनिभं । इइ दुगुणदीबुदहि जा सयंभुरगणोदहिमसंखा ॥५५१॥
नंदिस्सरट्ठमदीवस्संतो अंजणगिरी चउदिसासु । तप्पासि वावि सोलस दहिमुहगिरिणो य तम्मज्जे ॥५५२॥ दुदुवावी अंतरदुदु
रइकरनग इइ दुबन्नसेलेसु । जोयणसयदीह तयद्धवित्थडा दुगसयरिउच्चा ॥५५३॥ चउदारा जिणभयणा मज्जे अट्ठहियसयपडिम-
कालिया । पइदारथूभमिमुहा चउचउ चउवीससयमेवं ॥५५४॥ जोयणसयाई नवनव उट्ठमहो जोइसा य वंतरिया । संति सया नर
विगला तिरिया य तओ तिरियलोओ ॥५५५॥ इति तिर्यगूलोकस्वरूपं । किंचूणसत्तरज्जू दीहो अह होइ उट्ठुलोगो य । सोहंमाई
वारस कप्पा गेविज्ज नव तत्थ ॥५५६॥ पंच य अणुत्तराई सिद्धी एयाणि पुव्वबुत्ताणि । संपइ भणामि किंपि हु सरुवमहलोगनालीए

॥५५७॥ इति ऊर्ध्वलोकस्वरूपं । अथ लोकनालिस्वरूपम्—माघषईह तलाओ ईसिप्पबभारउवरिमतलं जा । चउदसरज्जू लोगो त-
त्थाहो वित्थरे सत्त ॥५५८॥ उवरिं पएसहाणी ता नेया जाव भूतले एगा । तयणुप्पएसडुही पंचमकप्पंमि जा पंच ॥५५९॥ पुण-
रवि पएसहाणी जा सिद्धसिलाइ एकगा रज्जू । वम्माए लोगमज्झो जोयणअस्संखकोडीहिं ॥५६०॥ हेडाडहोमुहमल्लगतुल्लो उन्नरिं
तु संपुंडियाणं । अणुसरइ मल्लगाणं लोगो पंचत्थिकायमओ ॥५६१॥ तिरियं सत्तावन्ना उहुं पंचेव हुंति रेहाओ । पाएसु चउसु
रज्जू चउदसरज्जू य तसनाडी ॥५६२॥ तिरियं चउरो दोसुं छहोसुं अट्ट दस य इक्किं । बारस दोसुं सोलस दोसुं वीसा य
चउसुं ॥५६३॥ पुणरवि सोलस दोसुं बारस दोसुं पि हुंति नायन्ना । तिसु दस तिसु अट्ट च्छा य दोसु दोसुं पि चत्तारि ॥५६४॥
ओयरिय लोयमज्झा चउरो चउरो य सव्वहिं नेया । तिग तिग दुग दुग इक्किगो य जा सत्तमी पुढवी ॥५६५॥ अडवीसा छ-
न्नीसा चउवीसा वीरा सोल दस चउरो । सत्तासुवि पुढवीसुं तिरियं खंडुयगपरिमाणं ॥५६६॥ पंचसय बारसुत्तर हेडा तिसया
उ चउरअम्भहिया । अह उहुं अट्टसया सोलहिया खंडुया सव्वे ॥ ५६७ ॥ बत्तीसं रज्जूओ हेडा रुयगस्स हुंति नायन्ना । एगो-
णवीसमुवरिं इगवन्ना सव्वपिडेणं ॥५६८॥ दाहिणपास दुखंडा वामे संधिज्ज विहियविवरीयं । नाडीजुया तिरज्जू उट्टाहो सत्त तो
जाया ॥५६९॥ हिट्टाउ वामखंडं दाहिणपासंमि ठवसु विवरीयं । उवरिमतिरज्जूखंडं वामे ठाणंमि संधिज्जा ॥५७०॥ तिन्नि सया
तेयाला रज्जूणं हुंति सव्वलोगम्मि । चउरंरं होइ जुगं सत्तण्ह घणेणिमा संखा ॥५७१॥ छसु खंडगेसु य दुगं चउसु दुगं दससु
हुंति चत्तारि । चउसु चउक्कं नेवेज्जणुत्तराहं चउक्कंमि ॥५७२॥ सयंसुपुरिमंताओ अवरंतो जाव रज्जुमाईओ । एएण रज्जुमायेण
लोगो चउदसरज्जुसिओ ॥५७३॥ इति लोकनालिस्वरूपं । त्रिलोकस्वरूपद्वारं समाप्तम् ६४ ॥ स्थापना च—

६५-निर्ग्रन्थाः ५-गंथो मिच्छत्तधणांइओ अंतरो य बज्झो य । दुविहाओवि तओ निग्गयत्ति ते हुंति निग्गंथा ॥ ५७४ ॥
मिच्छत्तं वेयतिंयं हासाईछक्कं च नायन्वं । कोहाईण चउक्कं चउदस अंभितरो गंथो ॥५७५॥ धणं २ तह खित्तंवत्थुं ३
दासा ४ य दासिओ ५ कुविंयं ६ । जाण ७ सयणा ८ सणाणि य ९ सुहिसयणं १० दसविहो बज्झो ॥५७६॥ यद्वा-पंच नियंठा तत्थ
य पुलाय १ बउसार कुसील ३ निग्गंथा ४ । होइ सिणाणो य ५ तहा एकैक्को सो भवे दुविहो ॥५७७॥ धम्ममसारं भन्नइ पुलाय-
सदेण तेण तस्स समं । चरणं सो हु पुलाओ लद्धीसेवाहि सो य दुहा ॥५७८॥ उवगरणसरीरेसुं बउसो दुविहो द्रुहावि पंचविहो ।
आभोग १ अणाभोए २ संबुड ३ अस्संबुडे ४ सुहुमे ५ ॥५७९॥ आसेवणाकसाये दुहा कुसीलो दुहावि पंचविहो । नाणे १ दंसण २
चरणे ३ तवे ४ य अहसुहुमए ५ चेव ॥५८०॥ उवसामगो १ य खवगो २ दुहा नियंठो दुहावि पंचविहो । पढमसमओ १ अपढमो २
चरम ३ अचरमो ४ अहासुहुमो ५ ॥५८१॥ पाविज्जइ अट्टसयं खवगानुवसामगण चउयन्ना । उक्कोसओ जहन्नेणेक्को व दुगं व ति-
गमहवा ॥५८२॥ सुहझाणजलविसुद्धो कम्ममलावेक्खया सिणाओत्ति । दुविहो य सो सजोगी तहा अजोगी विणिहिद्धो ॥५८३॥
मूलत्तरगुणविसया पडिसेवा सेवए पुलाए य । उत्तरगुणेसु बउसो सेसा पडिसेवणारहिआ ॥५८४॥ निग्गंथसिणायाणं पुलायस-
हियाण तिण्ह वोच्छेओ । समणा बउसकुसीला जा तित्थं ताव होहिंति ॥५८५॥ द्वारं ६५ ॥

६६-क्षेत्रं ७ आर्यदेशो वा २५-जिणभवणं १ जिणबिंबं २ जिणागमो ३ आणसंजुओ संघो ७ । इइ होइ सत्तखित्ती जीए
दिअं तु मोक्खफलं ॥५८६॥ आर्यदेशः-रायगिह मगध १ चंपा अंगा २ तह तामलिचि वंगा य ३ । कंचणपुरं कलिंगा ४ वाणा-
रसि चेव कासी य ५ ॥५८७॥ साकेयं कोसला ६ गयपुरं च कुरु ७ सोरियं कुसट्टा य ८ । कपिल्लं पंचाला ९ अहिच्छता जंगला चेव

१० ॥५८८॥ बारवई य सुरद्धा११ मिहिल विदेहा य१२ वच्छ कोसंबी १३ । नंदिपुरं संदिच्छा१४ भदिलपुरमेव मलया य१५ ॥५८९॥ वहराड वच्छ१६ वरुणा अच्छा१७ तह मत्तियावह दमन्ना१८ । सोत्तीमई य चेई१९ वीयभयं सिंधुसोवीरा२० ॥५९०॥ मधुरा य सूरसेणा२१ पावा भंगी य२२ मासपुरि वड्डा२३ । सावत्थी य कुणाला२४ कोडीत्ररिसं च लाढा य२५ ॥५९१॥ सेय-
वियाविय नगरी केयइअद्धं ३ च आरियं भणियं । जत्थुप्पत्ति जिणाणं चक्कीणं रामकण्हाणं ॥५९२॥ अनार्गक्षेत्राणि-समजवण-
सबरबन्बरकायसुरुडोडुगोणपक्कया । अरबागहोणरोमयपारससवस्वासिया चेव ॥५९३॥ दुंबिलयलउसबोक्कसमिलिदपुलिदकुंचम-
मररुआ । कोवायचीणचंचुयमालवदमिलिकुलग्घा य ॥५९४॥ केक्कयकिरायहयमुहखरमुहगयतुरयमिहयमुहा य । हयकन्ना गयकन्ना
अन्नेडवि अणारिया बहवे ॥५९५॥ पावा य चंडकम्मा अणारिया निगिबणा निरणुताबी । धम्मोत्ति अक्खराइं जेसु न सुव्वंति
सुविणोडवि ॥५९६॥ द्वारं ६६ ॥

६७-कल्पद्रुमाः १०, मत्तंगवा य१ भिंगा२ तुडियंगा३ दीव४ जोह५ चित्तंगा ६ । चित्तरसा७ मणियंगा८ गेहागारा९
अणियणा य१० ॥५९७॥ मत्तंगणसु मज्जं सुहपेज्जं१ भायणा य भिंगेसु २ । तुडियंगेसु य संगयतुडियाइं बहुप्पगाराइं३ ॥५९८॥
दीवसिहा४ जोइसनामगा५ य एए करैति उज्जोयं । चित्तंगेसु य मल्लं६ चित्तरसा भोयणट्टाए७॥५९९॥ मणियंगेसु य भूसणवराइं८
भवणाइं भवणरुक्खेसु ९ । तह अणियणेसु धणियं वत्थाइं बहुप्पयाराइं १० ॥६००॥ द्वारं ६७ ।

६८-कणेति धान्यानि २४-तदचित्तत्वं प्रस्तावाच्छेषद्रव्याणां च उष्णोदकस्य च पुनः सचेतनत्वं दर्शयते-धन्नाइं चउवीसं
जव१ गोहुम२ सालि३ वीहि४ सडी य५ । कोइवद अणुया७ कंगूटरालय९ तिल१० सुग्ग११ सासा य१२ ॥६०१॥ अयसि१३

हरिमंथ१४ तिलडग१५ निष्फाव१६ सिलिंद१७ रायमासा१८ य । इक्षु१९ मसूर२० तूवरी२१ कुलत्थ२२ तह धन्य२३ कलाया२४ ॥६०२॥ जव१ जजब२ गोहुम३ सालि४ वीहि५ धन्नाण कोट्टयाईसु । खिचिळणं पिहियाणं लिच्चाणं मुहियाणं च ॥६०३॥ उक्कोसेणं ठिह होइ तिन्नि वरिसाणि तयणु एएसिं । विद्धसिज्जइ जोणी तत्तो जाएइ अचियत्तं ॥६०४॥ चवल१ कुल-
त्थ२ तुवरी३ कलाय४ इक्षु५ मास६ तह मसूराणं७ । तिलटवल्ल९ कसिणचणयाण १० पंच वरिसाणि तह चेव ॥६०५॥ कोइसग१ सण२ अयसी३ वरहु४ सिद्धत्थ५ लट्टु६ कंगूणं७ । कोइवट रालय१ मूलग१० बीयाण य सत्त वरिसाणि ॥६०६॥ जघन्येन सर्वेषां धान्यानामन्तर्मुहुत्तं स्थितिः । पण दिण थूलकणिक्का सच्चित्ता सावणे य भववए । चउरो पुण दिवसाइं आसोए कत्तिए य तहा ॥६०७॥ मगसिरपोसे दिणतिय माहे तह फग्गुणे य पण पहरा । चउ चित्ते वइसाहे जेह्साडेसु पहरतियं ॥ ६०८ ॥ जोयणसयं तु गंता अणहारेणं तु भंडसंकंती । वायागणिधूमेहि य विद्धत्थं होइ लोणाई ॥६०९॥ हरियालो मणसिल पिप्पली उ खज्जूर मुहिया अभया । आइवमणाइन्ना तेउवि हु एमेव नायव्वा ॥६१०॥ आरुहजे ओरुहणे निसियण गोणाइणं च गाउम्हा । भोमाहारच्छेओ उवकमेणं तु परिणामो ॥६११॥ 'अणहारेणं'ति स्वदेशजाहाराभावेनेति 'भंडसंकंती'ति भाजनाद् भाजना-
न्तरसंक्रान्त्या, खर्जूरदयः अनाचरिताः अभयादयः—हरितकयादयस्त्वाचरिताः । उस्मिणोदगं तिदंडुकलियं फासुयजलंति जह-
कप्पं । नवरि गिलाणाइकए पहरतिगोवरिवि धरियव्वं ॥६१२॥ जायइ सच्चित्ता से गिम्हमि पहरपंचगस्सुवरिं । चउपहरोवरि सिसिरे वासासु पुणो तिपहरुवरिं ॥६१३॥ द्वारं ६८ ।

६९—गतयः५, नारय१तिरि२ नर३ सुरगइ४ पंचमिया होइ सिद्धिगइनामा ५ । साइअणाइविभागो एवं गइमाइदव्वाणं ॥६१४॥

गइ१ सिद्धा२ भविष्याया३ अभविष्य४ पुनगल१ अणामयद्वा य२ । तीयद्वा३ तिथि काया४ जीवाऽजीवद्वि३ चउहा ॥६१५॥ ६९ ॥
 ७० मुंढः-१० सोइंदियमुंढाई पणं चउरो य कोहमुंढाई । नव अन्धितरमुंढा दसमे वज्जे य सिरिमुंढो ॥६१६॥
 ७१ भावा औपद्वासिकादयः-भावा छवोवसामिय१ खइय२ खओवसम३ उदय४ परिणामा५ । दु२ नव१द्वारि१८-
 गवीस२१ तिमभेया सखिवाओ३ य ॥६१७॥ सम्मचरणणि पढमे दंसणनाणाइं दाणलाभा य । उवभोगभोगवीरिय सम्मचरिचाणि
 बीए अ ॥ ६१८ ॥ चउनाण अनाणतिगं दंसणतिग पंच दाणलद्धीओ । सम्मचं च चरितं संजमासंजमो तइए ॥६१९॥ चउगइ
 चउकसाया लिंगतियं लेसछकमत्ताणं । मिच्छत्तमसिद्धतं असंजया तह चउरथमि ॥६२०॥ पंचमगंमि य भावे जीवा भव्वत्तडभ-
 व्वया चेव । पंचण्हवि भावाणं भेया एमेव तेवजा ॥६२१॥ ओइइयखओवसमियपरिणामेहिं चउरो गइचउके । खइयजुएहि
 चउरो तदभावे उवसमजुएहिं ॥६२२॥ एक्केको उवसमसेटि सिद्धिकेवलिसु एवमविरद्धा । पक्करस सखिवाइय भेआ वीसं असंभ
 विणो ॥६२३॥ दुनजोगो सिद्धाणं केवलिसंसारियाण तिगजोगो । चउजोगजुयं चउसुवि गईसु मणुयाण पणजोगो ॥ ६२४ ॥
 मोहस्सेवोवसमो खओवसमो चउण्ह घाईणं । उदयकखयपरिणामा अट्ठण्हवि हुंति कम्माणं ॥६२५॥ सम्माइचउसु तिग चउभावा
 चउ पणुवसामणुवसंते । चउ खीणडुण्वे तिथि उ सेसणुणठाणगेगजिए ॥६२६॥ यद्वा भावः-परिणासः १०८-संकप्पाइ-
 तिएणं मणमाईहि उ तहेव करणेणं । कोहइचउकेणं परिणामोऽङ्गत्तरमयं च ॥६२७॥ संकप्पो संरंभो परितावकरो भवे समारंभो ।
 आरंभो उइवओ मुद्धनयाणं च सक्वेसिं ॥६२८॥ द्वारं ७१ ।

एवमादयः पदार्थाः साध्यादिसमीपे सन्नतोऽर्थतश्च सम्यगाकर्ण्य चिन्त्याः-अनुसारणीया इति सन्नार्थः । तत्त्वज्ञानाङ्गेत्यादि-

स्वाध्याय-
प्रकाशः
॥५०॥

वृत्तद्वयार्थः । एवं च पंचप्रकारं स्वाध्यायं कुर्यादुत्तमं-प्रधानं विशिष्टनिर्जराहृतत्वात्, उक्तं च-“नारसविहंमिवि तवे अर्धभस्म-
बाहिरे जिणकृत्वाए । नवियस्थिं नविय होही सज्जायसमं सर्वोक्तम् ॥६२॥ सज्जाएण पसत्थं क्षाणं जाणइ अ सक्वपरमत्थं ।
सज्जाए वटुंतो खणे खणे जाइ धेरणं ॥६३०॥ उट्टमहतिरियनए जोइसवेमाणिया य सिद्धी य । सक्वो लोगालोगो सज्जाय-
ठियसस पच्चकखो ॥६३१॥

इति तत्त्वांगादिकाव्यद्वयन्याख्यारूपः (आह्वादिनकृत्योद्धतः) स्वाध्यायप्रकाशः समाप्तः ॥

